

Rynek leków recepturowych w Polsce



NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia

cez Centrum
e-Zdrowia

Warszawa, grudzień 2020

Centrala Narodowego Funduszu Zdrowia

Departament Analiz i Innowacji

ISBN: 978-83-956980-3-3

Ponowne wykorzystanie treści przedstawionych informacji jest możliwe pod warunkiem podania źródła. Narodowy Fundusz Zdrowia nie ponosi odpowiedzialności za ponowne wykorzystanie przedstawionych treści zawartych w tej publikacji.

Spis treści

| | |
|--|----|
| Podsumowanie | 4 |
| 1 Wprowadzenie | 6 |
| 2 Rynek leków recepturowych w Polsce | 7 |
| 2.1 Udział rynku leków recepturowych w kwocie refundacji na wszystkie leki | 7 |
| 2.2 Udział rynku leków recepturowych w kwocie refundacji na wszystkie leki wg województw | 9 |
| 2.3 Udział refundacji za leki recepturowe w całej refundacji danego województwa w danym roku | 11 |
| 2.4 Średnia kwota refundacji za leki recepturowe | 13 |
| 2.5 Kwota refundacji w danym województwie w przeliczeniu na mieszkańca wg rodzaju leku | 15 |
| 2.6 Realizacja recept na leki recepturowe względem typu gminy | 19 |
| 2.7 Realizacja recept na leki recepturowe względem wielkości gminy | 20 |
| 2.8 Apteki | 22 |
| 2.9 Rozkład refundacji w aptekach i wśród lekarzy | 24 |
| 3 Charakterystyka recept na leki recepturowe | 29 |
| 3.1 Recepty na wizytach w ramach świadczeń NFZ | 29 |
| 3.2 Najczęściej przepisywane substancje | 31 |
| 3.3 Leki recepturowe o składzie analogicznym do leków gotowych | 36 |
| 3.4 Najczęstsze postacie leków recepturowych | 37 |
| 4 Załączniki | 39 |

Podsumowanie

Pod względem wartości refundacji, rynek leków recepturowych rośnie znacznie szybciej niż rynek pozostałych leków. W 2019 r. wartość refundacji leków recepturowych wyniosła 454 mln zł. Względem roku 2015 wartość ta wzrosła o 73%, podczas gdy wartość refundacji leków ogółem wzrosła o 18%. Na poziomie wybranych województw zaobserwowano niemal dwukrotny wzrost refundacji w tych latach. Jednocześnie obserwowany jest spadek liczby realizowanych recept na te leki, co w efekcie przekłada się na 2,5-krotny wzrost średniej wartości refundacji recepty z 65 zł w 2015 r. do 140 zł w 2019 r. Jedną z potencjalnych przyczyn takiego zjawiska jest sposób refundacji leków recepturowych, który nie zawiera w sobie żadnego mechanizmu kontrolującego maksymalną cenę leku. Obszar leków recepturowych jest przedmiotem systematycznej kontroli ze strony płatnika. W latach 2016-2020 przeprowadzono ponad 500 kontroli lub czynności sprawdzających w tym obszarze, nakładając sankcje o wartości 5 mln zł.

Biorąc pod uwagę dynamiczny wzrost refundacji oraz obecny mechanizm finansowania leków recepturowych, wydaje się koniecznym podjęcie działań mających na celu wprowadzenie mechanizmów limitujących cenę leku. Dodatkowo wskazana jest współpraca z organami administracji skarbowej, w celu identyfikacji przypadków intencjonalnego zawyżania kosztów przyrządzania leków, prowadzącego do uzyskania nienależnej kwoty refundacji, również w kontekście potencjalnych wykroczeń skarbowych.

Przeprowadzone analizy wskazują, że stale rosnący koszt wykonania leku recepturowego wynika ze wzrostu cen surowców farmaceutycznych. Wydaje się, że obserwowane zjawisko powinno być zbadane pod kątem możliwości występowania mechanizmów o charakterze zмовy cenowej pomiędzy uczestnikami rynku. W tym zakresie wskazane jest rozpoczęcie współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Konsekwencją zawyżania wartości refundacji leków recepturowych jest zmniejszenie budżetu w dyspozycji płatnika, który mógłby być przeznaczony na zaspokojenie dodatkowych potrzeb zdrowotnych pacjentów. W przypadku recepty o najwyższej kwocie refundacji, potencjalne zawyżenie wynosiło niemal 14 tys. zł. Kwota taka umożliwia refundację na przykład:

- 127 fiolek po 45 ml karboplatyny, stosowanej w chemioterapii m.in. białaczki, nowotworu mózgu, czy trzustki lub
- 688 opakowań tizanidyny 4 mg, stosowanej w spastyczności związanej ze stwardnieniem rozsianym lub
- 25 fiolek interferonu pegylowanego alfa-2a 135 μg , stosowanego w programie leczenia przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

Z analizy refundacji jednego tylko z surowców (azotanu srebra) wynika z kolei, że w przypadku

355 recept stosowanie najmniejszych (a tym samym najdroższych) opakowań tego surowca wygenerowało nadmiarową refundację na poziomie 180 tys. zł (średnio 500 zł w przeliczeniu na dawkę). Kwota taka umożliwia refundację na przykład:

- 71 opakowań Pulmozyme, stosowanego podczas leczenia mukowiscydozy lub
- 1 096 opakowań lakoamidu 200 mg, stosowanego podczas leczenia padaczki lub
- 187 fiolek infliksymabu 100 mg, stosowanego w programach leczenia, m.in. choroby Leśniowskiego-Crohna, czy ciężkiej, aktywnej postaci zeszywniającego zapalenia stawów kręgosłupa.

Zaobserwowano również sytuację refundacji leków recepturowych o składzie analogicznym do dostępnych powszechnie leków gotowych. Dużo wyższy koszt wytworzenia leku recepturowego w porównaniu z lekiem gotowym przekłada się na wypłacenie większej refundacji, niż w przypadku korzystania z leków gotowych, przy braku ewidentnych korzyści dla pacjenta. Dla samego kremu z hydrokortyzonem wartość potencjalnej różnicy w refundacji w 2019 r. wyniosła ponad 1,1 mln zł.

Wprowadzenie

Poniższy raport opisuje rynek leków recepturowych w okresie 01.01.2015 – 30.06.2020¹. Celem raportu jest przedstawienie zmian jakie zachodzą na tym dynamicznie zmieniającym się rynku leków.

Lek recepturowy to produkt leczniczy, który został sporządzony w aptece przez farmaceutę według recepty lekarskiej lub jej odpisu. Przepisanie takiego leku umożliwia lekarzowi dobranie indywidualnie dla pacjenta postaci oraz składu jakościowego i ilościowego.

Z punktu widzenia płatnika, cechą charakterystyczną leków recepturowych jest sposób refundacji. Wobec leków recepturowych dla pacjentów stosowana jest odpłatność ryczałtowa, aptece natomiast refundowany jest całkowity koszt sporządzenia leku recepturowego powiększony o 25% marży. Koszt sporządzenia obejmuje wartość użytych surowców i opakowań, którą określa się na podstawie rzeczywistej ceny zakupu oraz koszt wykonania, tj. taksa laborum. W przeciwieństwie do leków gotowych, brak jest więc systemowego mechanizmu, który umożliwiałby kontrolowanie górnej granicy ceny takiego leku - w przypadku leków gotowych jest to mechanizm limitu finansowania. Obecna konstrukcja refundacji niejako zachęca więc do stosowania droższych składników, gdyż od ich kosztu naliczana jest 25% marża.

Dodatkowo opisany mechanizm określenia wielkości marży, wiąże się z ryzykiem polegającym na możliwości wystąpienia korekt do faktur zakupu substancji recepturowych bez następującej korekty wartości refundacji. Fundusz zwraca koszt sporządzenia leku na podstawie wyższych cen zakupu przez co wypłaca większe refundacje niż faktycznie należne.

W raporcie omawiana jest dynamika zmian w czasie, porównanie do rynku pozostałych leków, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych. Przedstawiona jest również analiza różnic w strukturze i trendach pomiędzy województwami.

Ponadto dla 2019 roku wykonano szczegółową analizę rynku leków recepturowych pod względem różnic pomiędzy gminami miejskimi i wiejskimi, małymi i dużymi gminami pod względem liczby mieszkańców (wg gmin pacjenta i apteki), recept wystawianych w ramach świadczeń NFZ, najczęściej pojawiających się składników oraz rozkładu kwoty refundacji pomiędzy lekarzy i apteki.

Obszar leków recepturowych jest przedmiotem szczegółowej kontroli Narodowego Funduszu Zdrowia. W latach 2016-2019 wykonano 505 kontroli lub czynności sprawdzających w aptekach, a wartość nałożonych sankcji wyniosła niemal 3,2 mln zł. W analogicznym okresie przeprowadzono również 12 kontroli lub czynności sprawdzających w obszarze ordynacji tych leków u świadczeniodawców, a wartość nałożonych sankcji wyniosła niemal 2 mln zł.

¹ Raport został opracowany przez Departament Centrum Analiz (Centrum e-Zdrowia) oraz Departament Analiz i Innowacji (Narodowy Fundusz Zdrowia).

Rynek leków recepturowych w Polsce

2.1 Udział rynku leków recepturowych w kwocie refundacji na wszystkie leki

Z roku na rok widoczny jest stały wzrost wartości sprzedaży leków, w ramach których obserwowana była refundacja (dalej: leki refundowane). Podobne trendy obserwuje się w zakresie liczby recept¹ i kwoty refundacji. Wśród poszczególnych kategorii leków, wyróżniają się leki recepturowe, dla których odnotowano istotnie wyższy wzrost pod względem wartości sprzedaży i refundacji, niż w przypadku całego rynku leków refundowanych. Podczas gdy w ostatnich latach średni wzrost tych dwóch wartości dla całego rynku leków wynosił odpowiednio 2,18% i 4,32%, to dla leków recepturowych wartość ta wyniosła 13,27% i 14,7%. Oznacza to, że względem roku 2015, w 2019 wartość refundacji dla ogółu leków wzrosła o 18%, a dla leków recepturowych o 73% (Tabela 2.1).

Tabela 2.1: Udział leków recepturowych w rocznej kwocie refundacji (2015–06.2020)

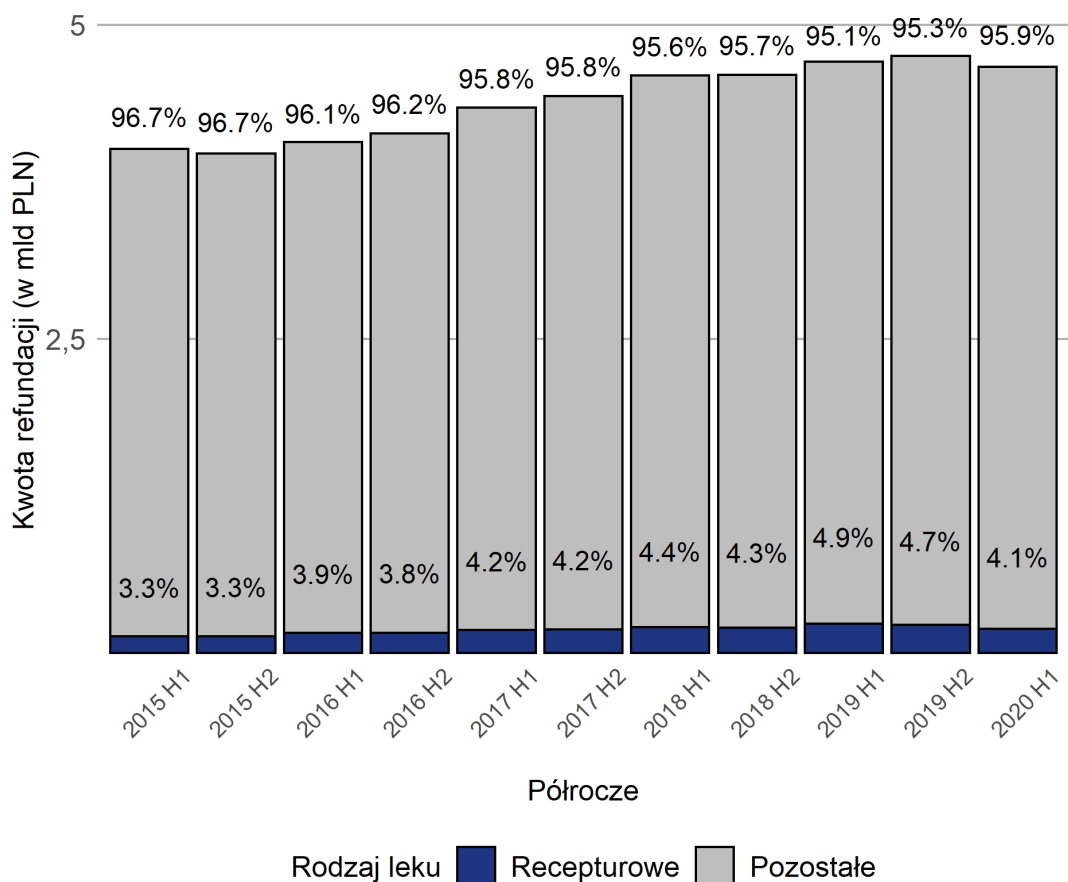
| Rok | Rodzaj leku | Kwota refundacji* (w mln PLN) | Wartość sprzedaży (w mln PLN) | Liczba recept (w mln) | Średnia wartość refundacji (w PLN) | Udział rodzaju w rocznej refundacji (w %) | Wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego roku – wartość refundacji | Wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego roku – liczba recept |
|------|-------------|-------------------------------|-------------------------------|-----------------------|------------------------------------|---|--|---|
| 2015 | Rec. | 263 | 302 | 4 | 65,30 | 3,3 | - | - |
| 2015 | Pozostałe | 7 724 | 11 355 | 298 | 25,91 | 96,7 | - | - |
| 2016 | Rec. | 317 | 357 | 4 | 82,38 | 3,9 | 20,6% | 18,3% |
| 2016 | Pozostałe | 7 883 | 11 376 | 302 | 26,13 | 96,1 | 2,1% | 1,2% |
| 2017 | Rec. | 369 | 410 | 4 | 101,42 | 4,2 | 16,2% | 14,7% |
| 2017 | Pozostałe | 8 404 | 11 727 | 307 | 27,33 | 95,8 | 6,6% | 1,9% |
| 2018 | Rec. | 403 | 444 | 3 | 116,91 | 4,4 | 9,4% | 8,5% |
| 2018 | Pozostałe | 8 791 | 12 062 | 309 | 28,46 | 95,6 | 4,6% | 0,4% |
| 2019 | Rec. | 454 | 496 | 3 | 139,82 | 4,8 | 12,6% | 11,6% |
| 2019 | Pozostałe | 9 000 | 12 210 | 314 | 28,63 | 95,2 | 2,4% | 1,8% |

¹ Niemożliwe jest porównywanie liczby recept papierowych do liczby e-recept dlatego w tej statystyce posłużono się liczbą wydań leków, rozumianych jako wydanie w aptece leku przepisane na e-receptie lub jednej pozycji recepty papierowej.

Tabela 2.1: Udział leków recepturowych w rocznej kwocie refundacji (2015–06.2020)

| Rok | Rodzaj leku | Kwota refundacji* (w mln PLN) | Wartość sprzedaży (w mln PLN) | Liczba recept (w mln) | Średnia wartość refundacji (w PLN) | Udział rodzaju w rocznej refundacji (w %) | Wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego roku – wartość refundacji | Wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego roku – liczba recept |
|-------------------|-------------|-------------------------------|-------------------------------|-----------------------|------------------------------------|---|--|---|
| 2020 ² | Rec. | 191 | 209 | 1 | 163,43 | 4,1 | - | - |
| 2020 ³ | Pozostałe | 4 474 | 6 049 | 148 | 30,32 | 95,9 | - | - |
| Cały okres | Rec. | 1 997 | 2 218 | 19 | 103,06 | 4,1 | - | - |
| Cały okres | Pozostałe | 46 277 | 64 779 | 1 678 | 27,58 | 95,9 | - | - |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.1: Udział leków recepturowych w półrocznej kwocie refundacji (2015–06.2020)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

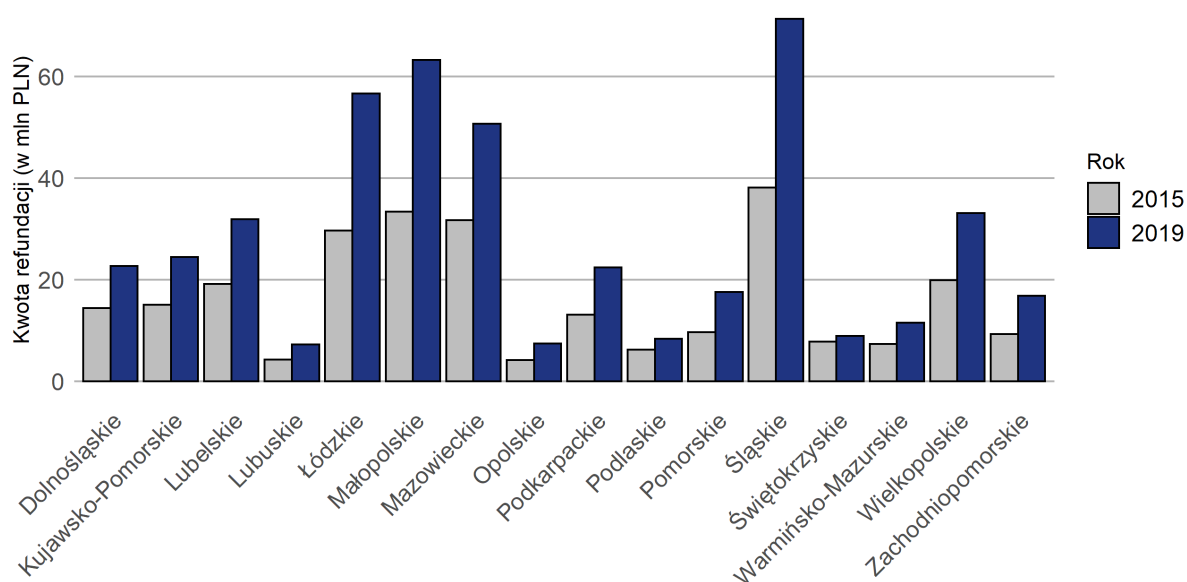
²Do 30.06

³Do 30.06

2.2 Udział rynku leków recepturowych w kwocie refundacji na wszystkie leki wg województw

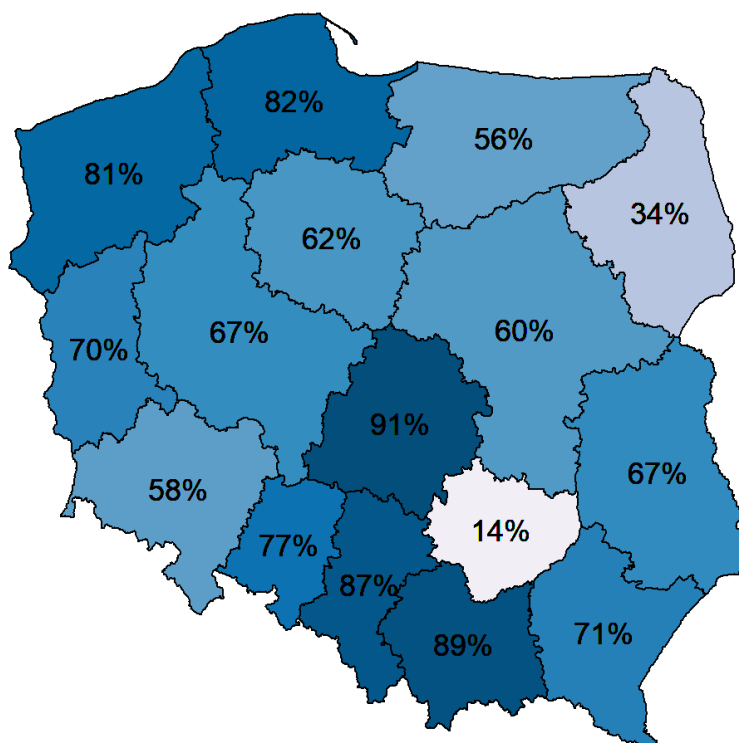
W 2015 roku najwyższe kwoty refundacji na leki recepturowe odnotowano w województwach śląskim, małopolskim i mazowieckim (Wykres 2.2). Refundacja w tych trzech województwach odpowiadała za 39% refundacji leków recepturowych w skali kraju. W 2017 województwo mazowieckie zostało wyprzedzone przez województwo łódzkie. O ile województwa śląskie, małopolskie i mazowieckie znajdują się wśród czterech najbardziej zaludnionych województw, to województwo łódzkie jest pod tym kątem dopiero szóste. Województwo to w 2019 odnotowało ponad 90% wzrost wartości refundacji względem roku 2015 (Wykres 2.3). Województwo śląskie, małopolskie i łódzkie w 2019 roku odpowiadało za 42% refundacji leków recepturowych (pod względem województwa apteki realizującej receptę) (Wykres 2.4, Tabela 2.2). Wartość refundacji w skali kraju wzrosła o 72,6%.

Wykres 2.2: Refundacja w województwie za leki recepturowe (2015, 2019)



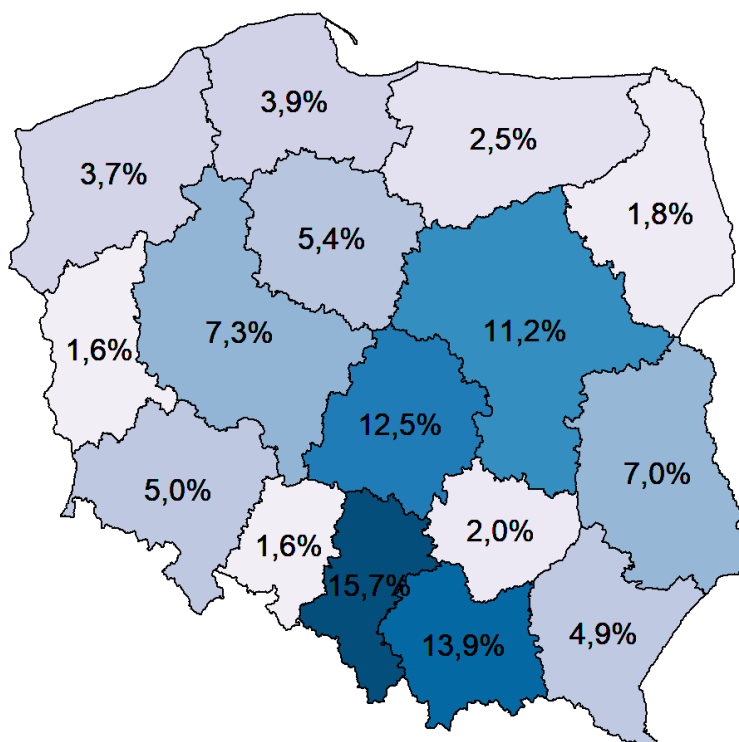
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.3: Wzrost refundacji za leki recepturowe w województwach w ujęciu 2019 do 2015 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.4: Udział refundacji za leki recepturowe w województwie w całej refundacji leków recepturowych (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.2: Udział (w %) refundacji za leki recepturowe w województwie w całej refundacji leków recepturowych w danym roku (2015–06.2020)

| Województwo | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Dolnośląskie | 5,5 | 5,1 | 5,1 | 5,1 | 5,0 | 4,9 |
| Kujawsko-Pomorskie | 5,7 | 5,8 | 5,9 | 5,9 | 5,4 | 5,7 |
| Lubelskie | 7,3 | 7,3 | 7,3 | 7,5 | 7,0 | 6,6 |
| Lubuskie | 1,6 | 1,7 | 1,7 | 1,6 | 1,6 | 1,7 |
| Łódzkie | 11,3 | 11,5 | 11,9 | 12,3 | 12,5 | 12,7 |
| Małopolskie | 12,7 | 12,7 | 12,8 | 13,3 | 13,9 | 13,8 |
| Mazowieckie | 12,0 | 11,5 | 11,4 | 10,9 | 11,2 | 11,2 |
| Opolskie | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 | 1,6 |
| Podkarpackie | 5,0 | 5,1 | 5,4 | 5,4 | 4,9 | 4,4 |
| Podlaskie | 2,4 | 2,4 | 2,1 | 2,0 | 1,8 | 1,6 |
| Pomorskie | 3,7 | 3,6 | 3,8 | 3,7 | 3,9 | 4,1 |
| Śląskie | 14,5 | 15,3 | 14,9 | 14,7 | 15,7 | 15,9 |
| Świętokrzyskie | 3,0 | 2,9 | 2,5 | 2,1 | 2,0 | 1,8 |
| Warmińsko-Mazurskie | 2,8 | 2,8 | 2,6 | 2,6 | 2,5 | 2,6 |
| Wielkopolskie | 7,5 | 7,2 | 7,2 | 7,4 | 7,3 | 7,4 |
| Zachodniopomorskie | 3,5 | 3,6 | 3,6 | 3,7 | 3,7 | 3,9 |
| SUMA | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

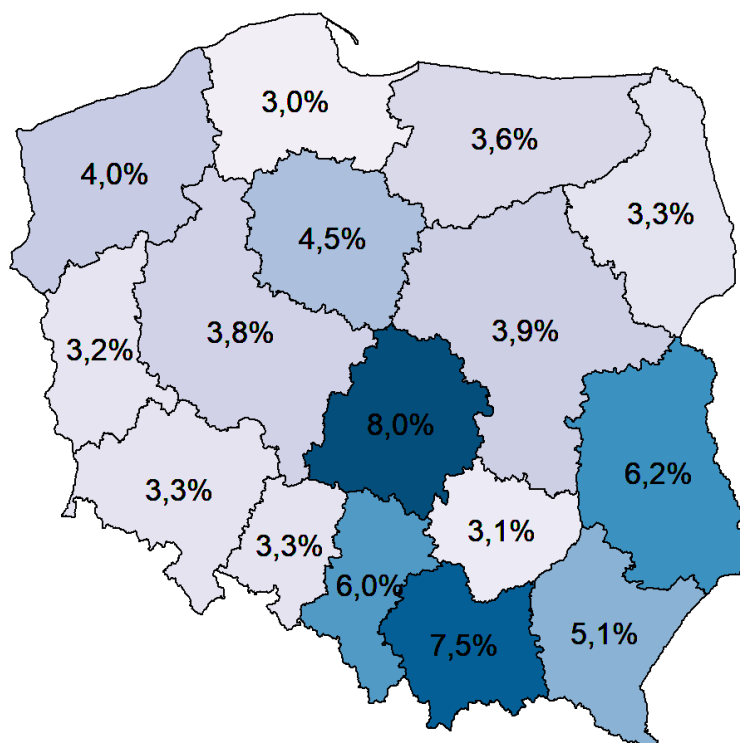
2.3 Udział refundacji za leki recepturowe w całej refundacji danego województwa w danym roku

W 2015 udział refundacji leków recepturowych wynosił 3,3%, natomiast w 2019 wzrósł do 4,8%. Również na poziomie większości województw obserwuje się wzrost udziału refundacji za leki recepturowe w całkowitej kwocie refundacji. Wyjątkiem jest województwo świętokrzyskie.

Najniższy udział obserwuje się w województwie pomorskim (od 1,9% w 2015 do 3,0% w 2019), zaś najwyższy w województwie łódzkim (od 5,1% w 2015 do 8,0% w 2019) (Wykres 2.5, Tabela 2.3).

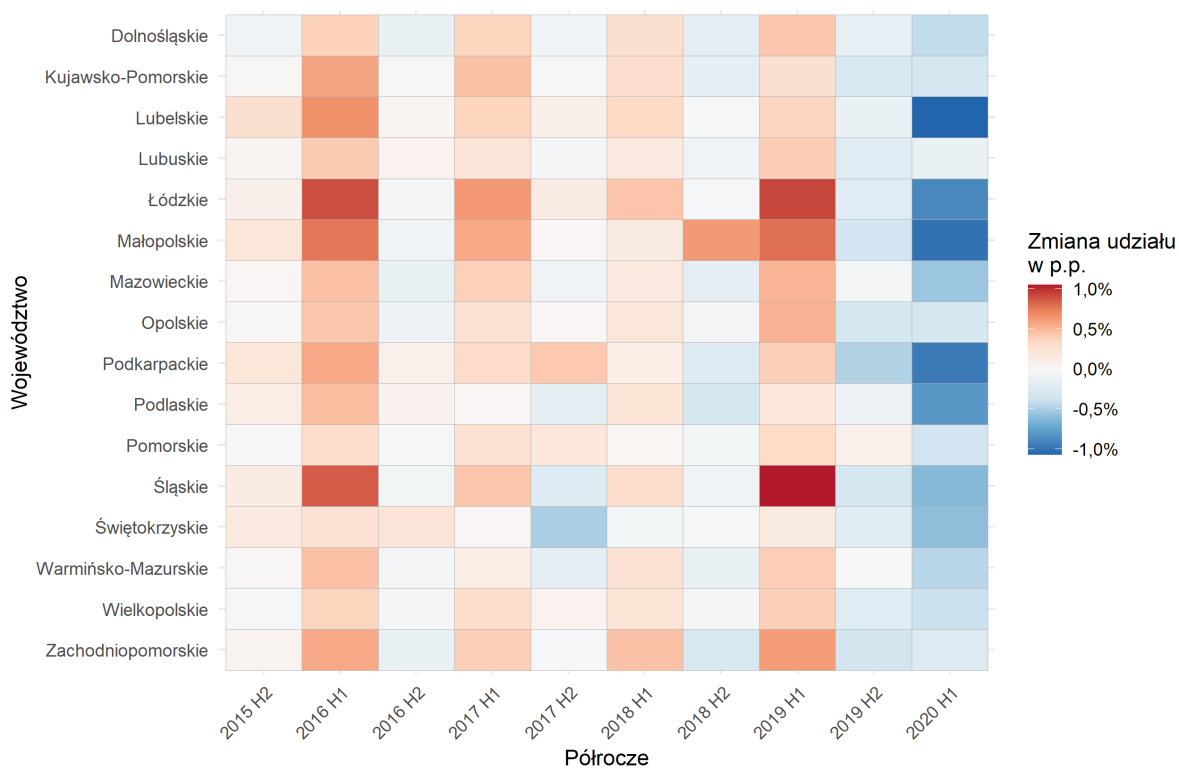
W pierwszej połowie 2020 roku nastąpił spadek udziału leków recepturowych w całej refundacji, który może mieć związek z sytuacją spowodowaną przez wirusa SARS-CoV2. Do tej pory od 2015 roku tempo wzrostu udziału refundacji za leki recepturowe w całej refundacji w pierwszej połowie roku było większe niż w drugiej połowie roku (Wykres 2.6).

Wykres 2.5: Udział refundacji za leki recepturowe w całej refundacji danego województwa (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.6: Zmiana udziału refundacji (w punktach procentowych) za leki recepturowe w całej refundacji danego województwa w stosunku do poprzedniego półrocza (2015–06.2020)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.3: Udział (w %) refundacji za leki recepturowe w całej refundacji danego województwa w danym roku (2015–06.2020)

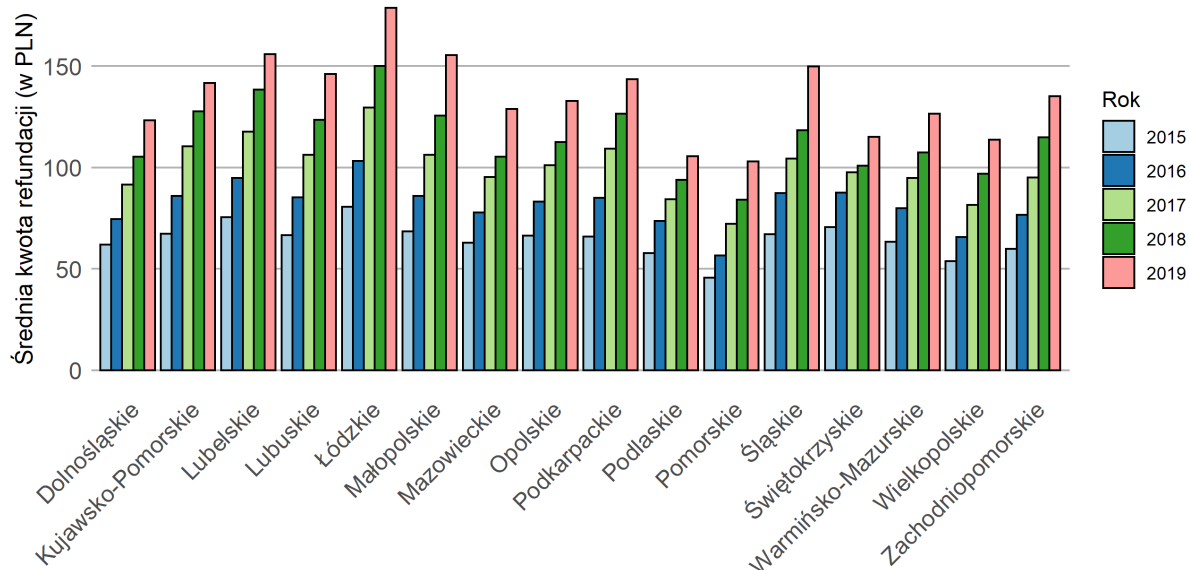
| Województwo | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---------------------|------|------|------|------|------|------|
| Dolnośląskie | 2,4 | 2,6 | 2,9 | 3,0 | 3,3 | 2,8 |
| Kujawsko-Pomorskie | 3,3 | 3,9 | 4,3 | 4,5 | 4,5 | 4,0 |
| Lubelskie | 4,4 | 5,2 | 5,6 | 6,0 | 6,2 | 5,1 |
| Lubuskie | 2,2 | 2,7 | 2,9 | 3,0 | 3,2 | 3,0 |
| Łódzkie | 5,1 | 6,0 | 6,7 | 7,2 | 8,0 | 7,0 |
| Małopolskie | 4,8 | 5,6 | 6,2 | 6,6 | 7,5 | 6,3 |
| Mazowieckie | 2,8 | 3,2 | 3,5 | 3,5 | 3,9 | 3,3 |
| Opolskie | 2,2 | 2,6 | 2,8 | 2,9 | 3,3 | 2,8 |
| Podkarpackie | 3,6 | 4,3 | 4,9 | 5,1 | 5,1 | 3,9 |
| Podlaskie | 2,9 | 3,4 | 3,4 | 3,3 | 3,3 | 2,4 |
| Pomorskie | 1,9 | 2,2 | 2,5 | 2,6 | 3,0 | 2,6 |
| Śląskie | 3,8 | 4,7 | 5,0 | 5,1 | 6,0 | 5,2 |
| Świętokrzyskie | 3,1 | 3,5 | 3,4 | 3,1 | 3,1 | 2,4 |
| Warmińsko-Mazurskie | 2,8 | 3,2 | 3,2 | 3,3 | 3,6 | 3,1 |
| Wielkopolskie | 2,7 | 3,0 | 3,3 | 3,5 | 3,8 | 3,3 |
| Zachodniopomorskie | 2,6 | 3,1 | 3,4 | 3,7 | 4,0 | 3,5 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.4 Średnia kwota refundacji za leki recepturowe

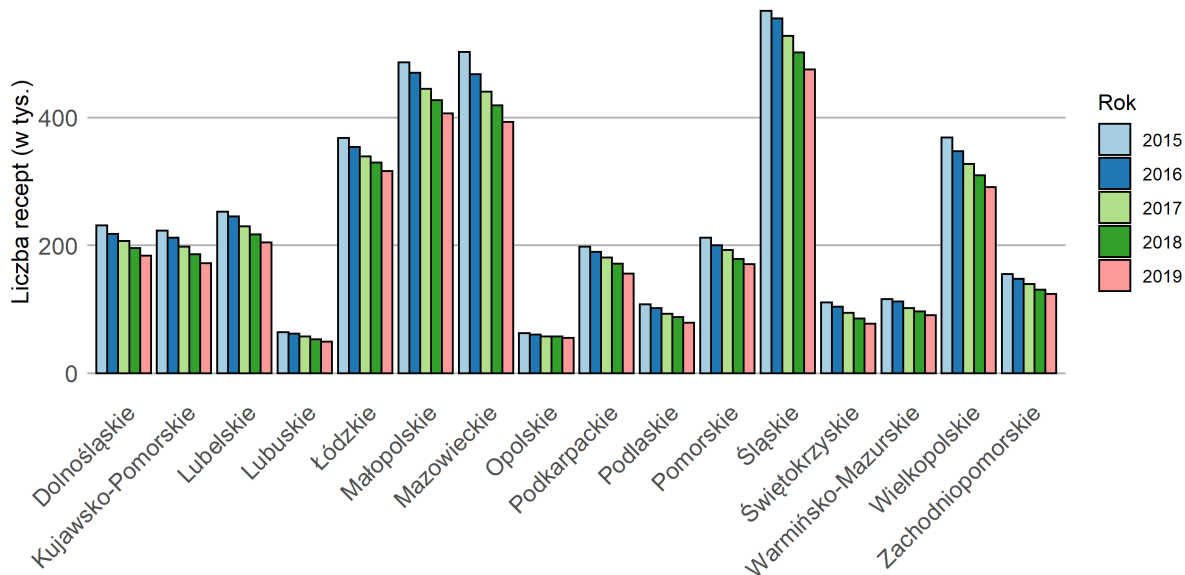
W każdym z województw z roku na rok maleje liczba recept na leki recepturowe (Wykres 2.8), a także rośnie kwota refundacji za nie (Wykres 2.9). Przez to średnia wartość refundacji za leki recepturowe w przeliczeniu na receptę rośnie bardzo dynamicznie w całym kraju (Wykres 2.7).

Wykres 2.7: Średnia kwota refundacji za leki recepturowe w danym województwie w przeliczeniu na receptę w kolejnych latach (2015–2019)

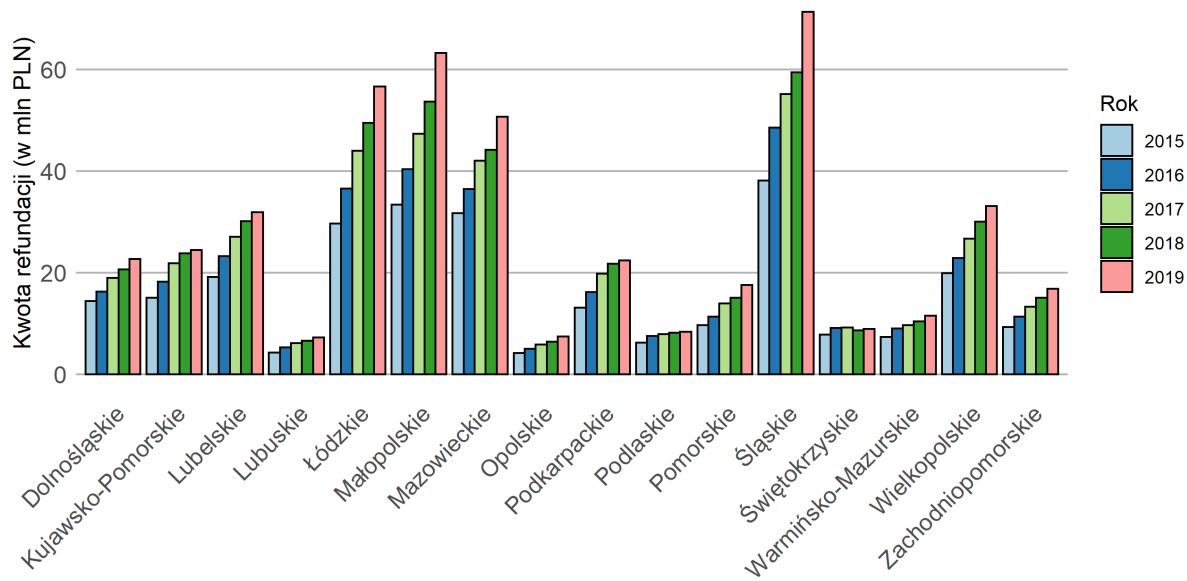


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.8: Liczba recept na leki recepturowe w województwach w kolejnych latach (2015–2019)



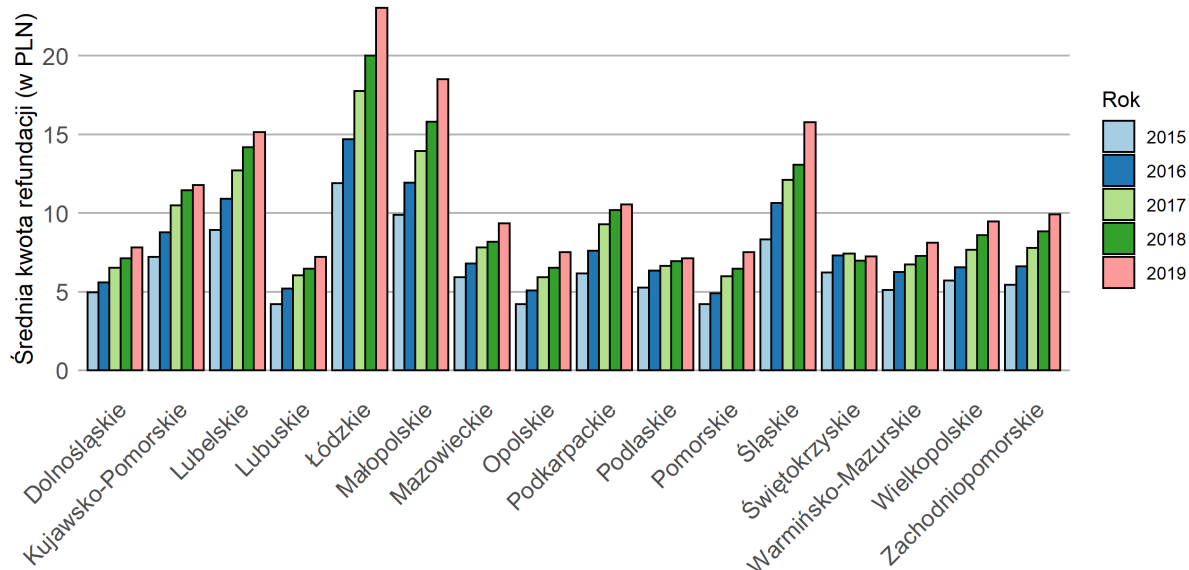
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.9: Bezwzględna kwota refundacji za leki recepturowe w województwach w kolejnych latach (2015–2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.5 Kwota refundacji w danym województwie w przeliczeniu na mieszkańca wg rodzaju leku

Zaprezentowane do tej pory statystyki, nie uwzględniają wielkości populacji w poszczególnych województwach. Uwzględnienie liczby ludności prowadzi do stwierdzenia, że najwyższa kwota refundacji w przeliczeniu na jednego mieszkańca województwa obserwowana jest w województwie łódzkim, małopolskim i śląskim (Wykres 2.10). Względem województwa o najniższej średniej kwocie refundacji na mieszkańca, tj. woj. podlaskiego, wartości analizowanej statystyki w tych województwach są odpowiednio o 224%, 160% oraz 122% wyższe (Tabela 2.4).

Wykres 2.10: Średnia kwota refundacji za leki recepturowe w danym województwie w przeliczeniu na mieszkańca w kolejnych latach (2015–2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.4: Średnia kwota refundacji (w PLN) w danym województwie w przeliczeniu na mieszkańca wg rodzaju leku (2015–06.2020)

| Województwo | Rodzaj leku | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------------|-------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Dolnośląskie | Rec. | 4,94 | 5,59 | 6,53 | 7,12 | 7,82 | 3,25 |
| Dolnośląskie | Pozostałe | 202,57 | 206,23 | 219,49 | 227,80 | 231,60 | 114,18 |
| Kujawsko-Pomorskie | Rec. | 7,21 | 8,76 | 10,49 | 11,44 | 11,78 | 5,25 |
| Kujawsko-Pomorskie | Pozostałe | 211,84 | 217,76 | 233,03 | 243,76 | 249,20 | 124,85 |
| Lubelskie | Rec. | 8,93 | 10,90 | 12,71 | 14,17 | 15,14 | 6,02 |
| Lubelskie | Pozostałe | 195,93 | 199,95 | 214,33 | 223,39 | 227,39 | 112,01 |
| Lubuskie | Rec. | 4,20 | 5,20 | 6,03 | 6,45 | 7,20 | 3,30 |
| Lubuskie | Pozostałe | 182,14 | 186,51 | 199,98 | 207,61 | 214,29 | 107,13 |
| Łódzkie | Rec. | 11,90 | 14,70 | 17,75 | 20,01 | 23,06 | 9,88 |
| Łódzkie | Pozostałe | 221,28 | 229,32 | 247,35 | 258,98 | 266,41 | 132,12 |
| Małopolskie | Rec. | 9,89 | 11,93 | 13,95 | 15,80 | 18,52 | 7,73 |
| Małopolskie | Pozostałe | 196,24 | 200,32 | 213,06 | 223,37 | 227,38 | 113,99 |
| Mazowieckie | Rec. | 5,92 | 6,78 | 7,80 | 8,18 | 9,34 | 3,94 |
| Mazowieckie | Pozostałe | 206,08 | 206,32 | 217,53 | 226,82 | 232,50 | 115,87 |
| Opolskie | Rec. | 4,19 | 5,06 | 5,91 | 6,53 | 7,52 | 3,17 |
| Opolskie | Pozostałe | 185,28 | 191,21 | 207,24 | 215,50 | 223,07 | 110,97 |
| Podkarpackie | Rec. | 6,14 | 7,60 | 9,28 | 10,20 | 10,54 | 3,97 |

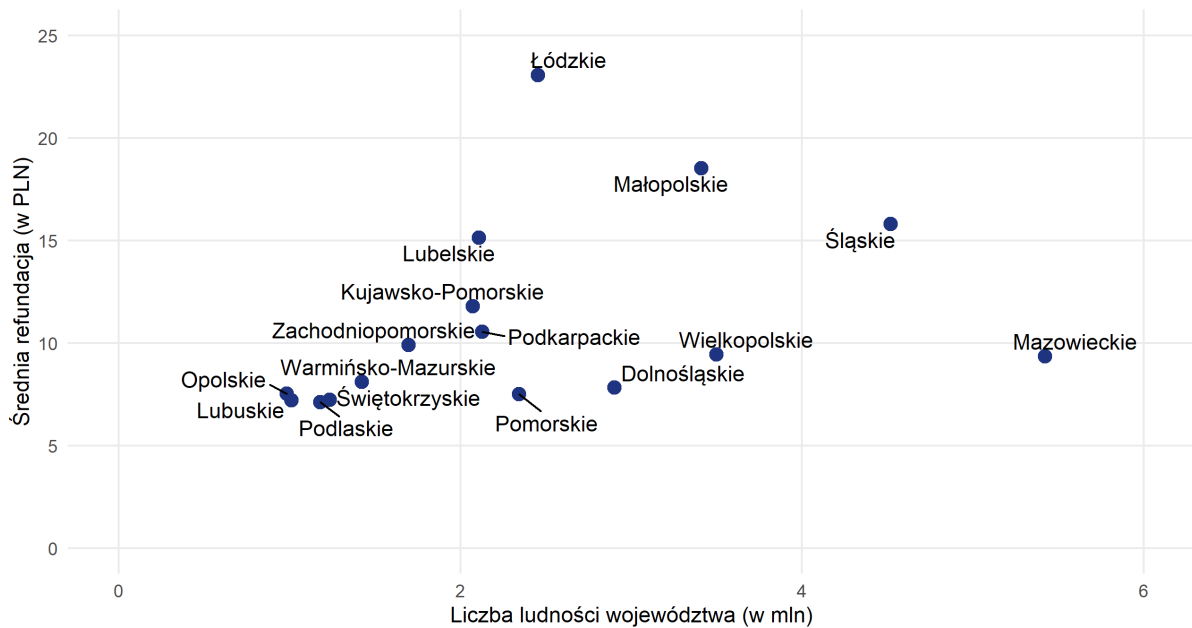
Tabela 2.4: Średnia kwota refundacji (w PLN) w danym województwie w przeliczeniu na mieszkańca wg rodzaju leku (2015–06.2020)

| Województwo | Rodzaj leku | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---------------------|-------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Podkarpackie | Pozostałe | 163,33 | 168,29 | 180,79 | 190,81 | 195,99 | 97,58 |
| Podlaskie | Rec. | 5,25 | 6,34 | 6,63 | 6,95 | 7,11 | 2,61 |
| Podlaskie | Pozostałe | 178,02 | 179,19 | 190,79 | 202,33 | 209,93 | 105,71 |
| Pomorskie | Rec. | 4,19 | 4,91 | 5,99 | 6,47 | 7,50 | 3,32 |
| Pomorskie | Pozostałe | 214,82 | 217,78 | 229,48 | 240,40 | 245,86 | 122,30 |
| Śląskie | Rec. | 8,34 | 10,65 | 12,11 | 13,07 | 15,79 | 6,72 |
| Śląskie | Pozostałe | 209,09 | 214,42 | 230,01 | 241,85 | 248,74 | 122,61 |
| Świętokrzyskie | Rec. | 6,22 | 7,31 | 7,42 | 6,97 | 7,23 | 2,74 |
| Świętokrzyskie | Pozostałe | 194,80 | 200,00 | 211,61 | 220,49 | 227,45 | 112,48 |
| Warmińsko-Mazurskie | Rec. | 5,12 | 6,24 | 6,72 | 7,28 | 8,10 | 3,49 |
| Warmińsko-Mazurskie | Pozostałe | 179,65 | 188,95 | 204,44 | 216,25 | 219,36 | 109,02 |
| Wielkopolskie | Rec. | 5,71 | 6,55 | 7,66 | 8,60 | 9,45 | 4,07 |
| Wielkopolskie | Pozostałe | 208,90 | 213,21 | 225,65 | 236,20 | 241,35 | 120,24 |
| Zachodniopomorskie | Rec. | 5,43 | 6,62 | 7,78 | 8,83 | 9,90 | 4,39 |
| Zachodniopomorskie | Pozostałe | 203,97 | 206,90 | 220,73 | 230,31 | 238,72 | 119,15 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

W najmniejszych województwach pod względem liczby ludności średnia kwota refundacji na mieszkańca za leki recepturowe jest często dużo niższa niż w średnich i dużych województwach. Wydaje się jednak, że ta kwota w średnich i dużych województwach nie zależy od liczby mieszkańców (Wykres 2.11).

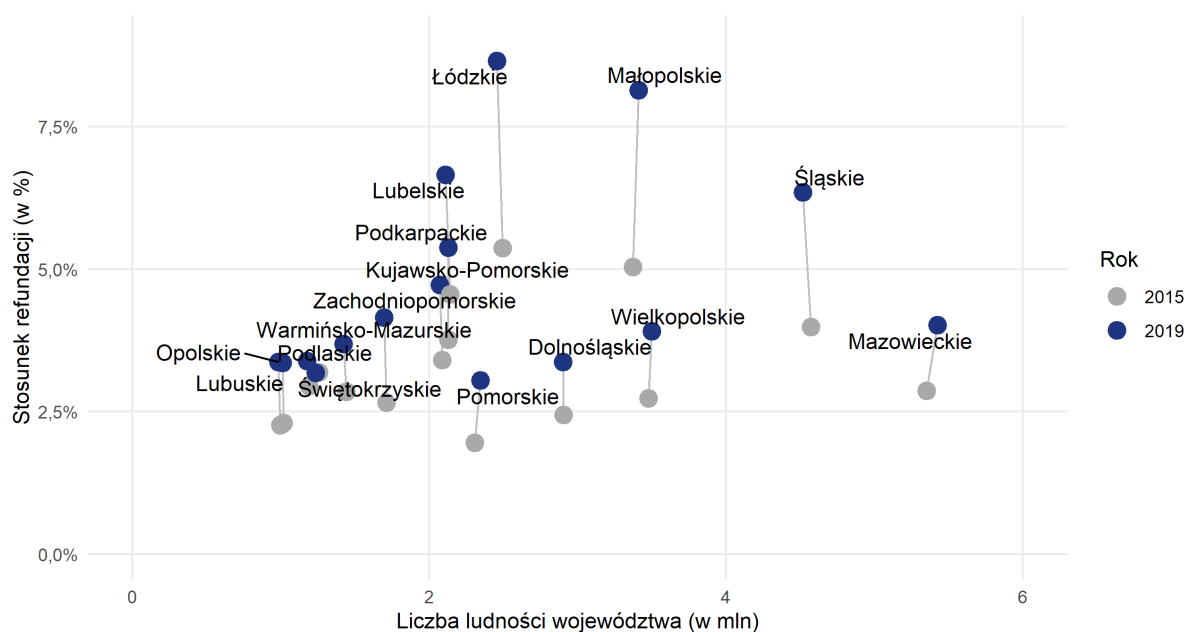
Wykres 2.11: Średnia kwota refundacji za leki recepturowe w przeliczeniu na mieszkańca województwa w stosunku do liczby mieszkańców województwa (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Jedynie w województwie świętokrzyskim pomiędzy 2015, a 2019 rokiem spadł stosunek średniej kwoty refundacji za leki recepturowe do średniej kwoty refundacji za pozostałe leki (Wykres 2.12, Tabela 2.5).

Wykres 2.12: Stosunek średniej kwoty refundacji za leki recepturowe do kwoty refundacji za pozostałe leki w poszczególnych województwach (2015, 2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.5: Stosunek (w %) średniej kwoty refundacji za leki recepturowe w przeliczeniu na mieszkańca do kwoty refundacji za pozostałe leki w przeliczeniu na mieszkańca w poszczególnych województwach (2015-06.2020)

| Województwo | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---------------------|------|------|------|------|------|------|
| Dolnośląskie | 2,4 | 2,7 | 3,0 | 3,1 | 3,4 | 2,8 |
| Kujawsko-Pomorskie | 3,4 | 4,0 | 4,5 | 4,7 | 4,7 | 4,2 |
| Lubelskie | 4,6 | 5,4 | 5,9 | 6,3 | 6,7 | 5,4 |
| Lubuskie | 2,3 | 2,8 | 3,0 | 3,1 | 3,4 | 3,1 |
| Łódzkie | 5,4 | 6,4 | 7,2 | 7,7 | 8,6 | 7,5 |
| Małopolskie | 5,0 | 6,0 | 6,5 | 7,1 | 8,1 | 6,8 |
| Mazowieckie | 2,9 | 3,3 | 3,6 | 3,6 | 4,0 | 3,4 |
| Opolskie | 2,3 | 2,6 | 2,8 | 3,0 | 3,4 | 2,9 |
| Podkarpackie | 3,8 | 4,5 | 5,1 | 5,3 | 5,4 | 4,1 |
| Podlaskie | 3,0 | 3,5 | 3,5 | 3,4 | 3,4 | 2,5 |
| Pomorskie | 1,9 | 2,2 | 2,6 | 2,7 | 3,0 | 2,7 |
| Śląskie | 4,0 | 5,0 | 5,3 | 5,4 | 6,3 | 5,5 |
| Świętokrzyskie | 3,2 | 3,6 | 3,5 | 3,2 | 3,2 | 2,4 |
| Warmińsko-Mazurskie | 2,8 | 3,3 | 3,3 | 3,4 | 3,7 | 3,2 |
| Wielkopolskie | 2,7 | 3,1 | 3,4 | 3,6 | 3,9 | 3,4 |
| Zachodniopomorskie | 2,7 | 3,2 | 3,5 | 3,8 | 4,2 | 3,7 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.6 Realizacja recept na leki recepturowe względem typu gminy

Przeprowadzona analiza liczby zrealizowanych recept, liczby pacjentów realizujących recepty oraz łącznej kwoty refundacji względem typu gminy⁴ prowadzi do wniosku że znaczna część pacjentów z gmin wiejskich realizuje recepty na leki recepturowe na obszarach miejskich (Tabela 2.6, Tabela 2.7).

⁴Dla każdego kodu TERYT apteki i pacjenta obliczono liczbę zrealizowanych w 2019 roku recept, liczbę pacjentów realizujących recepty na leki recepturowe oraz łączną kwotę refundacji. W przypadku, gdy dla pacjenta nie było przypisanej gminy zamieszkania, wykorzystano do obliczeń gminę apteki. Następnie pogrupowano gminy względem typu: miejska i wiejska. Typy gmin 8 – dzielnice gminy Warszawa-Centrum i 9 – delegatury i dzielnice innych gmin miejskich zostały wliczone w tym zestawieniu do gmin miejskich rodzaju 1.

Tabela 2.6: Statystyki dla leków recepturowych wg rodzaju gminy apteki realizującej receptę (2019)

| Rodzaj gminy | Udział liczby recept (w %) | Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców | Średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców | Średnia kwota refundacji (w PLN) |
|---------------------------------|----------------------------|---|--|----------------------------------|
| miejska | 71,0 | 124,1 | 64,2 | 17,7 |
| wiejska | 8,2 | 40,9 | 21,7 | 4,9 |
| miejsko-wiejska: miasto | 20,1 | 146,3 | 75,7 | 20,4 |
| miejsko-wiejska: obszar wiejski | 0,7 | 22,7 | 12,0 | 2,7 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.7: Statystyki dla leków recepturowych wg rodzaju gminy pacjenta realizującego receptę (2019)

| Rodzaj gminy | Udział liczby recept (w %) | Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców | Średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców | Średnia kwota refundacji (w PLN) |
|---------------------------------|----------------------------|---|--|----------------------------------|
| miejska | 59,2 | 102,7 | 51,7 | 14,2 |
| wiejska | 20,8 | 61,1 | 31,0 | 9,0 |
| miejsko-wiejska: miasto | 14,3 | 100,8 | 50,7 | 13,2 |
| miejsko-wiejska: obszar wiejski | 5,7 | 42,5 | 21,6 | 6,3 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.7 Realizacja recept na leki recepturowe względem wielkości gminy

Podobnie jak w przypadku analizy różnic w gminach miejskich i wiejskich, wykonano analizę pod kątem wielkości gminy mierzonej liczbą mieszkańców. Analizowano średnią liczbę recept na 1 tys. mieszkańców, średnią liczbę pacjentów na 1 tys. mieszkańców oraz średnią kwotę refundacji (Tabela 2.8, Tabela 2.9).

W 95% gmin liczba recept na leki recepturowe na 1 tys. mieszkańców wynosiła mniej niż 268. Średnia dla wszystkich gmin wyniosła 92 recepty na 1 tys. mieszkańców. W pięciu gminach, zaobserwowano wartość 9-11 krotnie przekraczającą średnią. Są to gminy o dość niskiej liczbie mieszkańców, nieprzekraczającej 5 tys. (Wykres 2.13, Wykres 2.14). Dla pozostałych statystyk wnioski są analogiczne. W dużej mierze te same gminy odstają pod kątem badanych statystyk. W każdej z nich zaobserwowano inną strukturę rynku, tzn. występują gminy gdzie za większość obrotu odpowiada

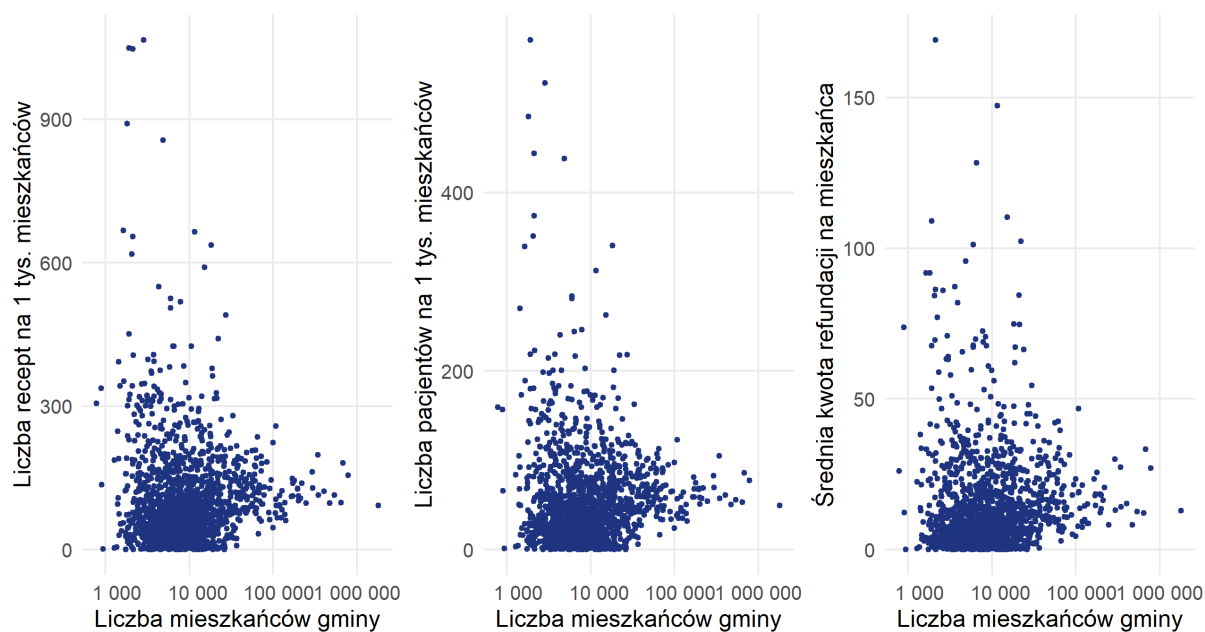
schemat: wiele aptek realizuje recepty od wielu lekarzy, wiele aptek realizuje recepty od jednego bądź kilku lekarzy, jedna bądź kilka aptek realizuje recepty od wielu lekarzy lub kilka aptek realizuje recepty od kilku lekarzy.

Tabela 2.8: Statystyki dla leków recepturowych wg wielkości gminy apteki realizującej receptę (2019)

| Wielkość gminy (liczba mieszkańców) | Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców | Średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców | Średnia kwota refundacji (w PLN) |
|-------------------------------------|---|--|----------------------------------|
| <10 tys. | 78,90 | 40,70 | 10,23 |
| 10 tys.-50 tys. | 102,50 | 54,10 | 14,29 |
| 50 tys.-150 tys. | 116,30 | 59,30 | 16,69 |
| >150 tys. | 123,80 | 63,70 | 17,69 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.13: Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców (lewa strona), średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców (środek) oraz średnia kwota refundacji (prawa strona) w zależności od wielkości gminy wg gminy apteki (2019)

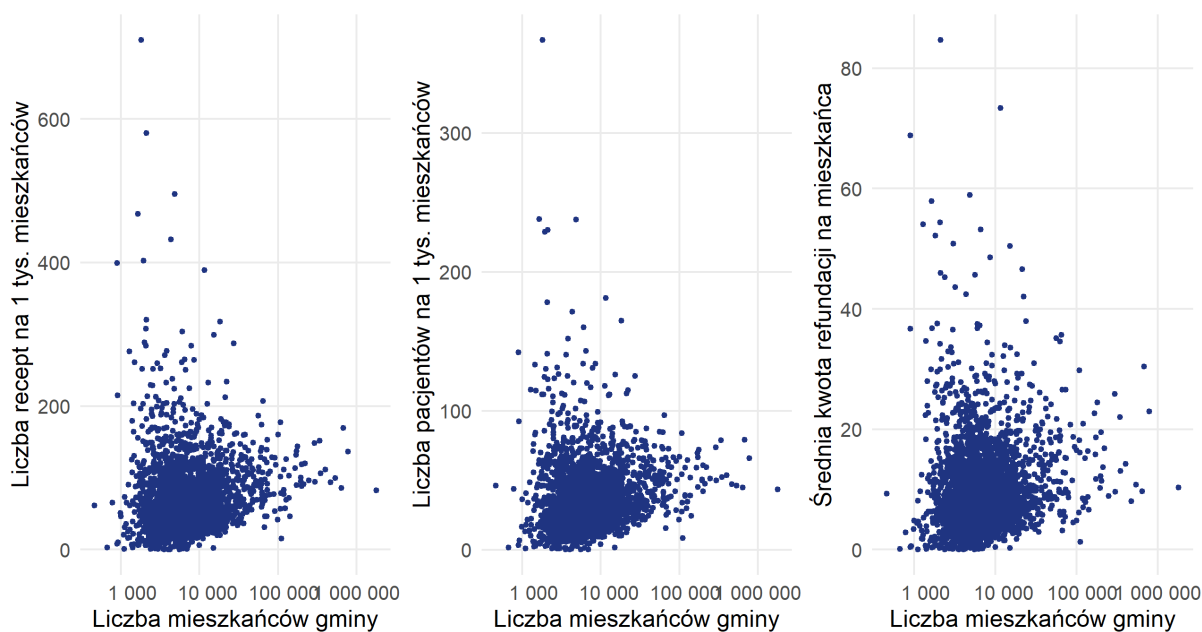


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 2.9: Statystyki dla leków recepturowych wg wielkości gminy pacjenta realizującego receptę (2019)

| Wielkość gminy (liczba mieszkańców) | Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców | Średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców | Średnia kwota refundacji (w PLN) |
|-------------------------------------|---|--|----------------------------------|
| <10 tys. | 63,70 | 32,10 | 9,06 |
| 10 tys.-50 tys. | 80,20 | 41,00 | 11,06 |
| 50 tys.-150 tys. | 94,30 | 47,20 | 13,28 |
| >150 tys. | 110,20 | 55,10 | 15,31 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.14: Średnia liczba recept na 1 tys. mieszkańców (lewa strona), średnia liczba pacjentów na 1 tys. mieszkańców (środek) oraz średnia kwota refundacji (prawa strona) w zależności od wielkości gminy wg gminy pacjenta (2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

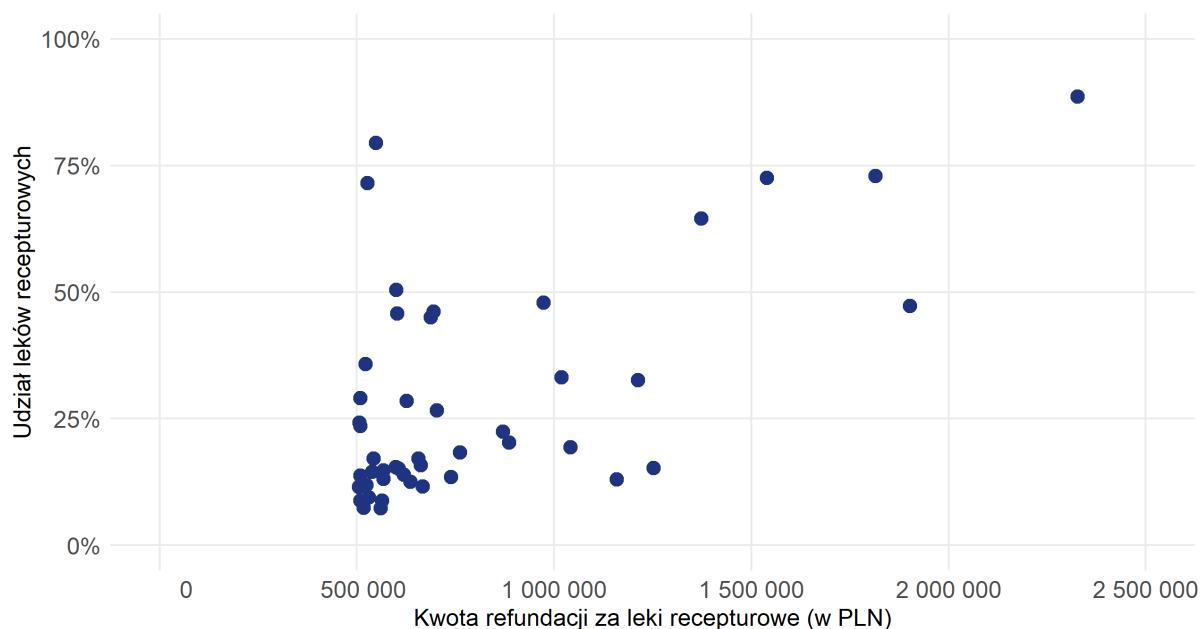
2.8 Apteki

W 2019 roku 10 364 apteki zrealizowały recepty na leki recepturowe. W 2019 roku 1 160 aptek, 11% realizujących recepty na leki recepturowe, odpowiadało za 50% refundacji za te leki. Za 80% refundacji za leki recepturowe odpowiadało 3 549 aptek, czyli 34% aptek realizujących recepty na leki recepturowe (Wykres 2.16).

Dla aptek, które w 2019 roku przekroczyły 500 tys. zł refundacji za leki recepturowe sprawdzono całkowitą kwotę refundacji za tamten rok, a następnie obliczono jaka część tej refundacji pochodziła

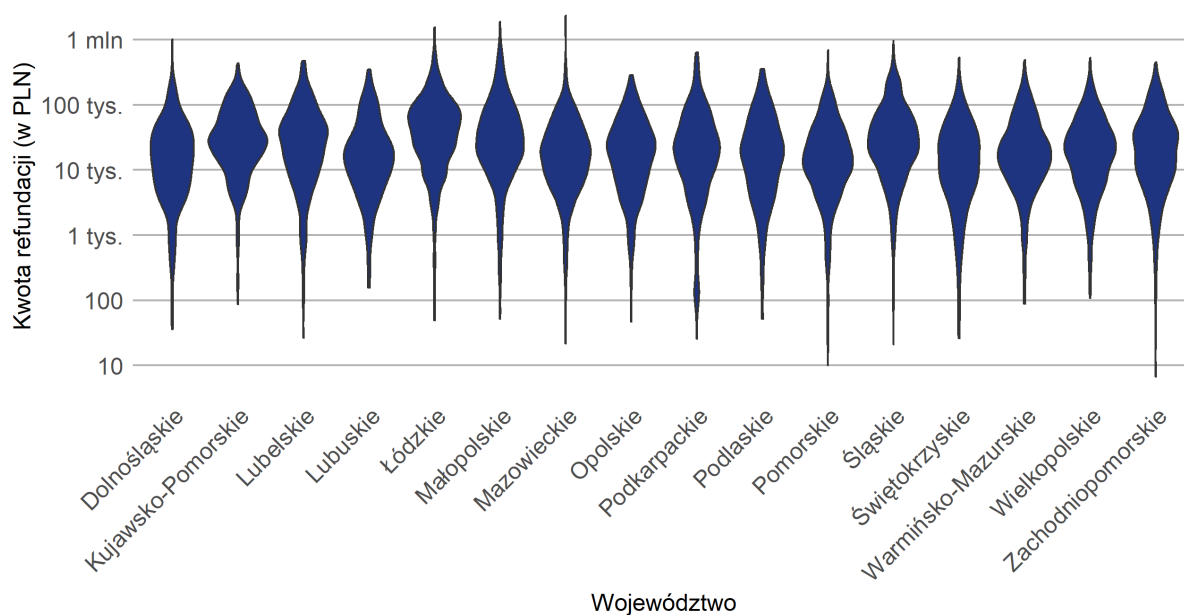
z leków recepturowych. Dla siedmiu spośród 46 aptek z refundacją za leki recepturowe przekraczającą 500 tys. zł udział leków recepturowych w całej kwocie refundacji przekroczył 50%. W aptece z największą refundacją za leki recepturowe w całym kraju udział ten również był największy i wynosił niemal 89% (Wykres 2.15).

Wykres 2.15: Udział leków recepturowych w całej refundacji apteki (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.16: Rozkład kwoty refundacji za leki recepturowe wśród aptek w województwach (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.8.1 Realizacja recept na leki recepturowe względem wielkości sieci aptek

Istnieją istotne różnice realizacji recept wśród aptek nienależących do sieci aptek⁵, a aptek w sieciach. Średnia kwota refundacji na receptę w aptekach sieciowych jest o 23% większa niż w aptekach, które nie należą do żadnej sieci. W przypadku podziału sieci względem liczby aptek, które wchodzi w jej skład widoczne są jeszcze większe różnice pomiędzy wolnymi aptekami, a aptekami z największych sieci. Średnia kwota refundacji na receptę w sieciach składających się ze 100 i więcej aptek jest o 33% większa niż w aptekach, które nie należą do żadnej sieci (Tabela 2.10).

Tabela 2.10: Statystyki realizacji recept wg wielkości sieci aptek (2019)

| Wielkość sieci | Liczba aptek w grupie | Liczba recept (w tys.) | Liczba pacjentów (w tys.) | Kwota refundacji (w mln PLN) | Średnia kwota refundacji na receptę (w PLN) | Udział (w %) refundacji grupy w całej kwocie refundacji |
|--------------------|-----------------------|------------------------|---------------------------|------------------------------|---|---|
| bez sieci | 5 182 | 1 444 | 758 | 179 | 124,26 | 39,6 |
| 5 - 19 aptek | 1 778 | 620 | 349 | 84 | 134,62 | 18,4 |
| 20 - 99 aptek | 700 | 203 | 120 | 29 | 141,60 | 6,4 |
| 100 i więcej aptek | 2 704 | 972 | 538 | 161 | 165,83 | 35,6 |
| w sieci (ogółem) | 5 182 | 1 796 | 961 | 273 | 152,31 | 60,4 |

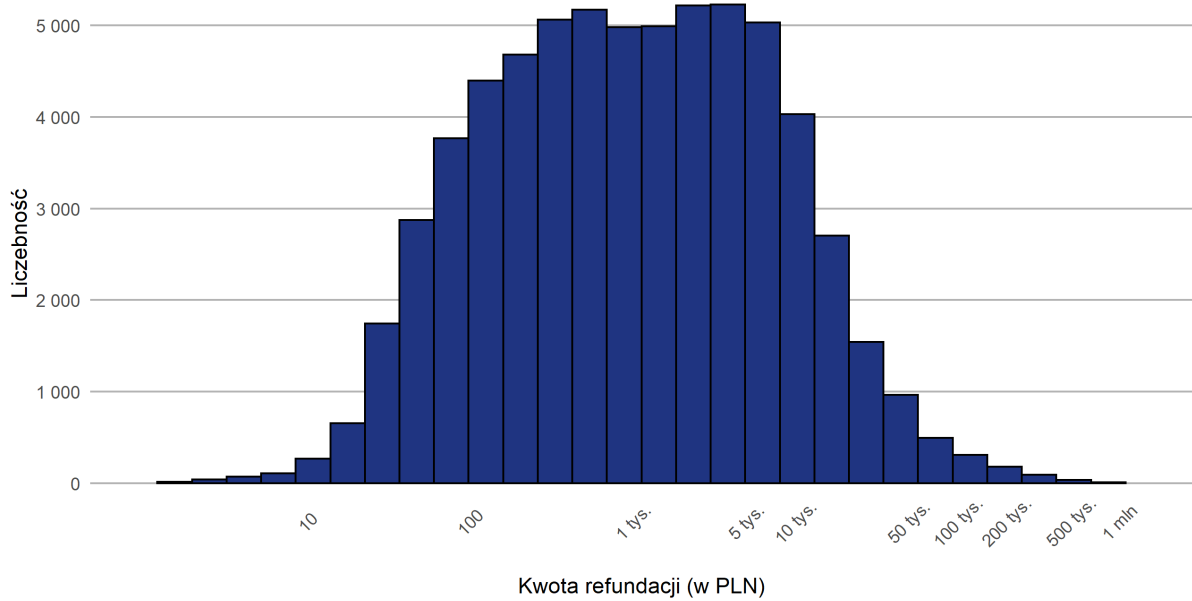
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

2.9 Rozkład refundacji w aptekach i wśród lekarzy

W 2019 roku za recepty od 236 lekarzy z największą kwotą refundacją, przekraczającą jednostkowo 200 000 zł, wypłacono prawie 87 mln zł refundacji (19% łącznej refundacji za leki recepturowe). Dla porównania, za realizację recept od ponad 55,5 tys. lekarzy z najmniejszą kwotą refundacji nieprzekraczającą w zeszłym roku 10 000 zł wypłacono 101 mln zł refundacji (Wykres 2.18).

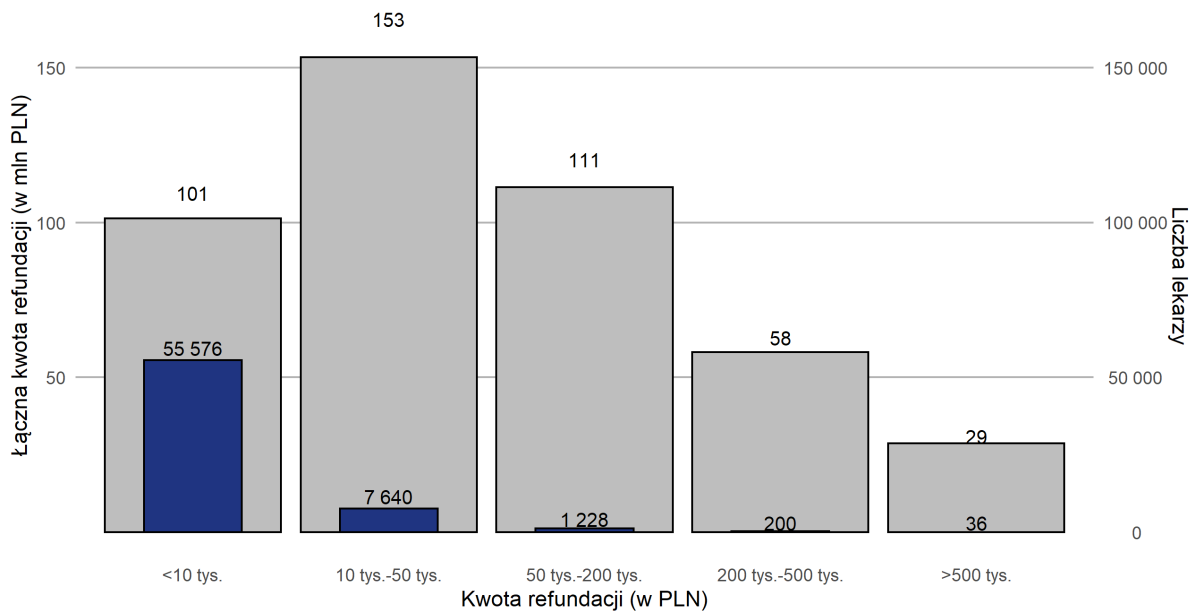
⁵Przez sieć aptek rozumiemy tutaj co najmniej pięć aptek zarejestrowanych pod jednym numerem REGON.

Wykres 2.17: Histogram kwoty refundacji za zrealizowane recepty na leki recepturowe wśród lekarzy (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.18: Lekarze pogrupowani wg kwoty refundacji za leki recepturowe. Niebieskie słupki odpowiadają łącznej kwocie refundacji grupy, a granatowe liczbie lekarzy z danej kategorii (2019)

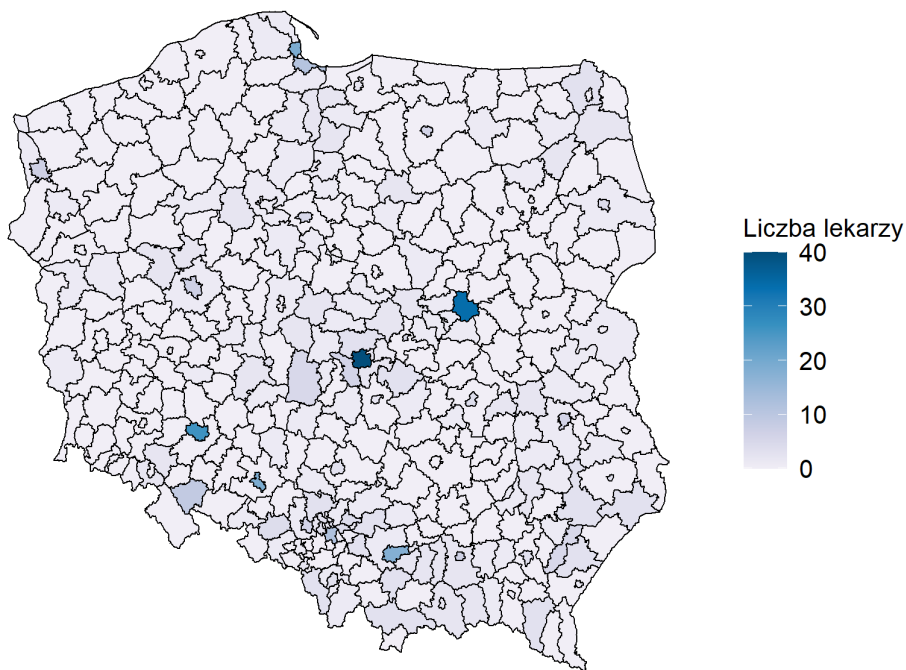


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Powiaty, w których znajduje się najwięcej podmiotów, w których recepty wystawiali lekarze z refundacją przekraczająca 200 000 zł w dużej mierze odpowiadają województwom, których udział w całkowitej kwocie refundacji za takie leki był największy, tj. śląskiemu, małopolskiemu, łódzkiemu

i mazowieckiemu (Wykres 2.19).

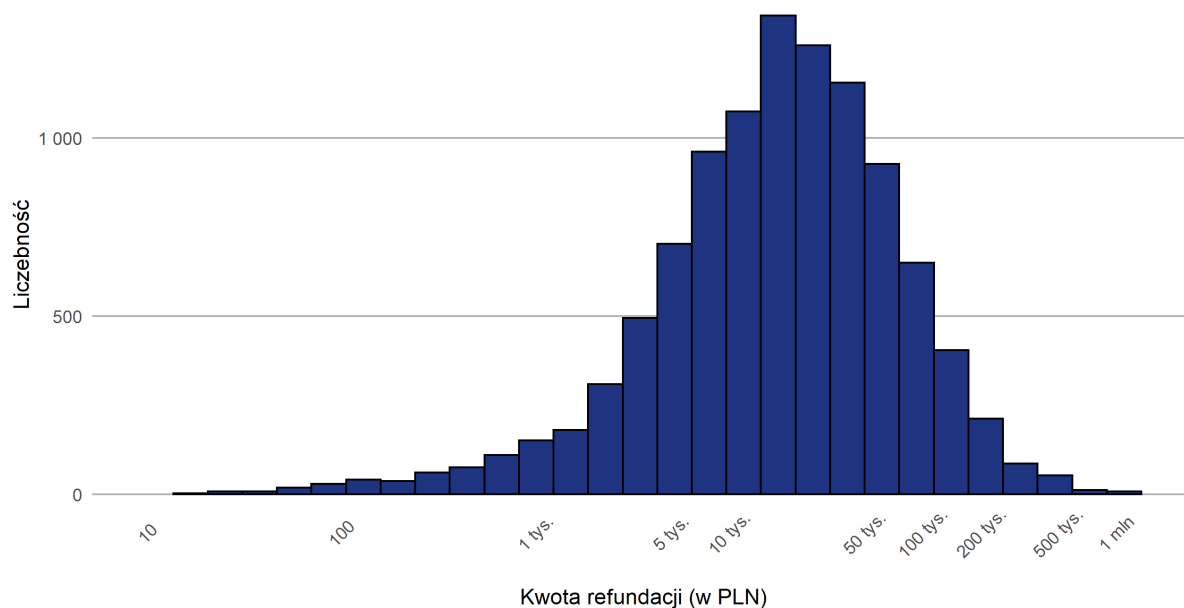
Wykres 2.19: Liczba lekarzy wg powiatów, w których znajdują się podmioty, w których recepty wystawiali lekarze z refundacją przekraczająca 200 000 zł (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

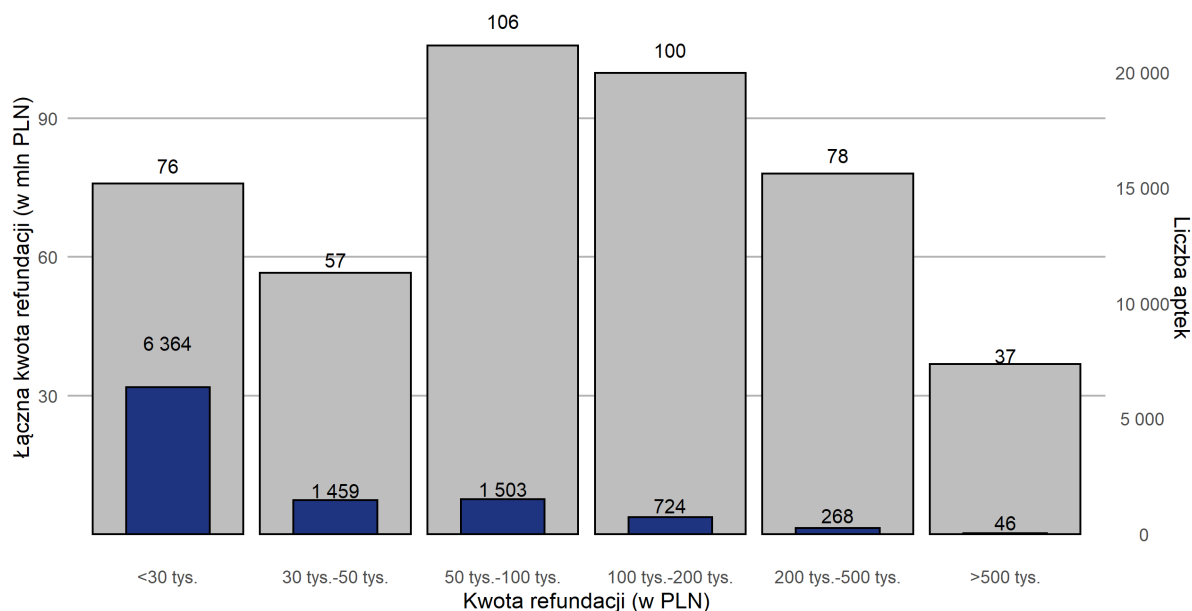
Wśród aptek występuje podobna sytuacja, tj. 314 aptek, których refundacja przekracza 200 000 zł osiągnęło łączną kwotę refundacji w wysokości 115 mln zł, a 7 823 aptek, których refundacja na refundowane leki recepturowe nie przekraczała 50 000 zł, uzyskało łącznie 132 mln zł refundacji. Za 50% całkowitej refundacji za leki recepturowe w 2019 roku odpowiadało łącznie 1 160 aptek z największą kwotą refundacji za te leki (Wykres 2.21).

Wykres 2.20: Histogram kwoty refundacji za zrealizowane recepty na leki recepturowe wśród aptek (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 2.21: Apteki pogrupowane wg kwoty refundacji za leki recepturowe. Niebieskie słupki odpowiadają łącznej kwocie refundacji grupy, a granatowe liczbie aptek z danej kategorii (2019)

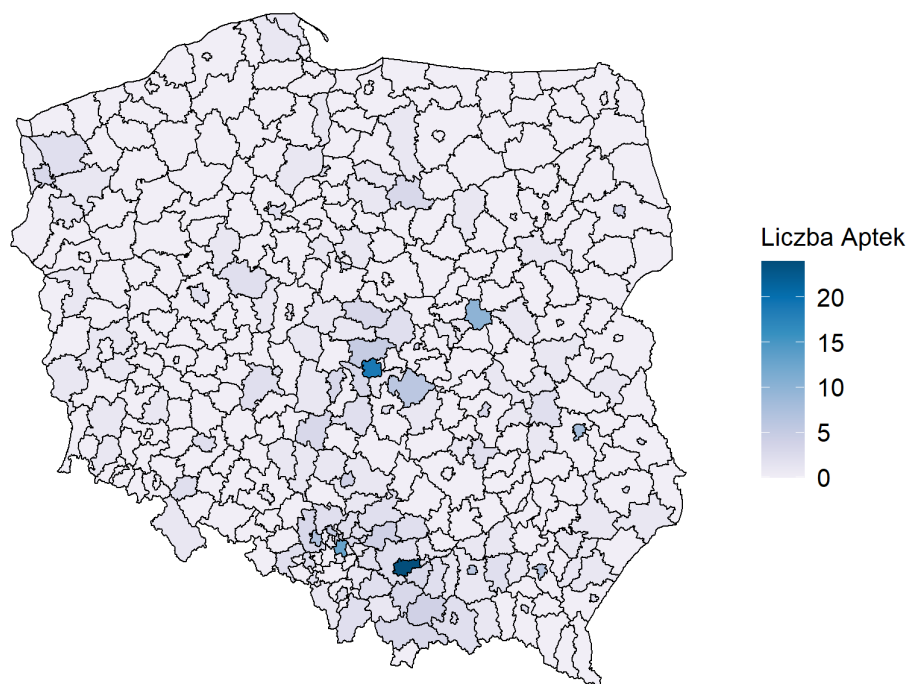


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Powiaty, w których znajduje się najwięcej aptek, które w 2019 roku uzyskały refundację za leki recepturowe przekraczającą 200 000 zł odpowiadają województwom, których udział w całkowitej kwocie refundacji za takie leki był największy, tj. śląskiemu, małopolskiemu, łódzkiemu i mazowiec-

kiemu (Wykres 2.22).

Wykres 2.22: Liczba aptek wg powiatów, w których znajdują się apteki z refundacją przekraczająca 200 000 zł (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Charakterystyka recept na leki recepturowe

3.1 Recepty na wizytach w ramach świadczeń NFZ

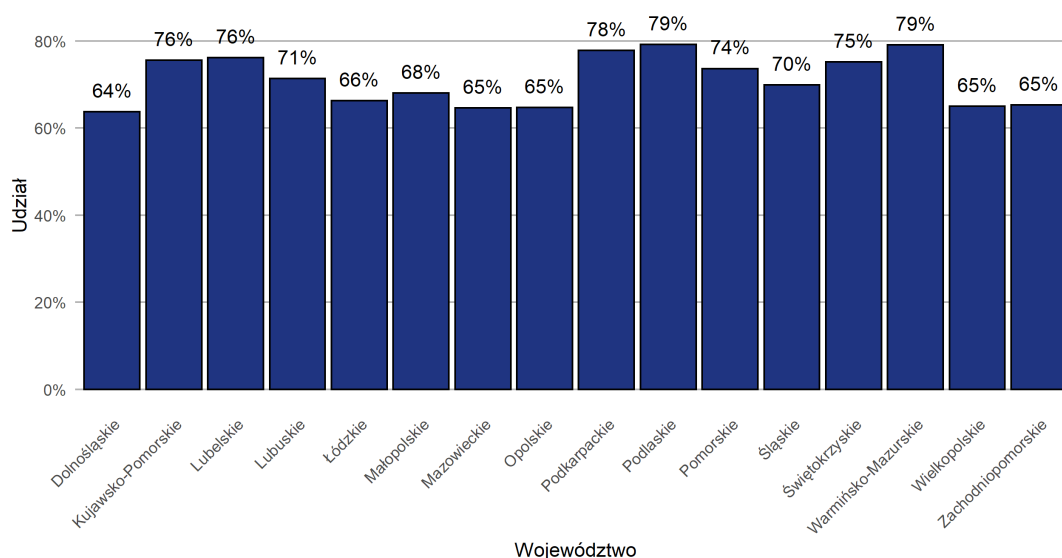
Podjęto próbę połączenia wystawionych recept z wizytami w ramach świadczeń NFZ. Przyjęto, że jeśli lekarz, pacjent oraz data końca kontaktu pokrywa się z datą wystawienia recepty to była ona wystawiona podczas tej wizyty. Około 70% recept zrealizowanych w 2019 roku wystawiona była podczas wizyt w ramach świadczeń NFZ (Tabela 3.1).

Tabela 3.1: Liczba zrealizowanych recept na leki recepturowe wystawionych podczas wizyt w ramach świadczeń NFZ (2019)

| Czy było świadczenie w ramach NFZ? | Liczba recept (w tys.) | Udział (w %) |
|------------------------------------|------------------------|--------------|
| Tak | 2 252 | 70 |
| Nie | 988 | 30 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wykres 3.1: Udział recept na leki recepturowe wystawionych podczas wizyt w ramach świadczeń NFZ w województwach (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Wśród recept wystawionych podczas wizyt w ramach świadczeń NFZ znaczna część wystawionych była w ramach świadczeń Podstawowej Opieki Zdrowotnej. W skali całego kraju było to 57%. (Tabela 3.2)

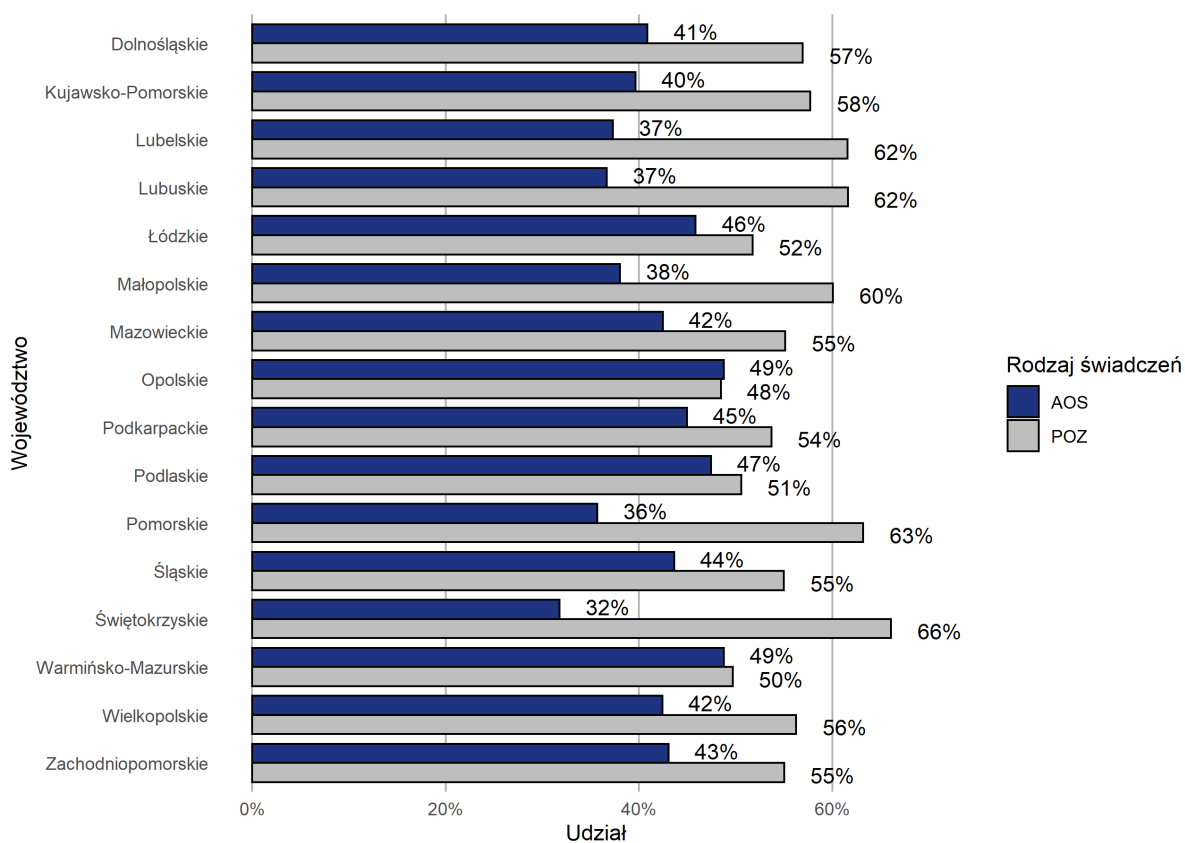
Tabela 3.2: Zakresy świadczeń z największą liczbą zrealizowanych recept na leki recepturowe (2019)

| Rodzaj świadczeń | Liczba recept (w tys.) | Udział (w %) |
|------------------|------------------------|--------------|
| POZ | 1 273 | 57 |
| AOS | 938 | 42 |
| Szpitalne | 28 | 1 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Najmniejsze różnice w udziale świadczeń POZ i AOS w ramach NFZ, w trakcie których wystawiono recepty na leki recepturowe zaobserwowano w województwach warmińsko-mazurskim i opolskim. Co więcej, województwo opolskie jest jedynym województwem, w którym w AOS zrealizowano najwięcej takich świadczeń (Wykres 3.2).

Wykres 3.2: Udział zakresu świadczeń w ramach NFZ w wizytach, podczas których wystawiono zrealizowaną receptę na lek recepturowy (2019)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 3.3: Najczęściej sprawozdawane rozpoznania kontaktów podczas, których lekarze przepisywali leki recepturowe (2019)

| Kod ICD10 | Rozpoznanie | Liczba pacjentów | Liczba recept |
|-----------|-------------------------|------------------|---------------|
| Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 97 420 | 238 406 |
| L40 | ŁUSZCZYCA | 36 336 | 95 988 |
| L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 45 932 | 80 658 |
| L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 47 578 | 67 128 |
| L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 39 910 | 66 811 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Pięć najczęściej sprawozdawanych rozpoznań kontaktów podczas, których lekarze przepisywali leki recepturowe dla każdego województwa zostało umieszczonych w załączniku na końcu raportu (Tabela 4.2).

3.2 Najczęściej przepisywane substancje

Najczęściej przepisywane substancje odpowiadają najczęściej pojawiającym się rozpoznaniom sprawozdanym w ramach świadczeń NFZ, tj. dotyczą leczenia zmian skórnych (Tabela 3.3, Tabela 3.4).

Tabela 3.4: Udział surowców farmaceutycznych w rocznej kwocie refundacji (2019)

| Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept (w tys.) |
|------------------------------------|------------------|---------------------------------|------------------------|
| Hydrokortyzon | 22 | 70 794 | 846 |
| Chloramfenikol | 22 | 34 738 | 302 |
| Brak informacji/Różne ¹ | 1 890 | 24 808 | 3 091 |
| Etanol 70% | 30 | 12 900 | 176 |
| Woda do receptury aptecznej FP | 3 | 12 017 | 1 453 |
| Maść cholesterolowa | 35 | 11 178 | 237 |
| Euceryna apteczna | 7 | 10 842 | 339 |
| Benzokaina | 28 | 9 408 | 166 |
| Neomycyny siarczan | 17 | 8 941 | 205 |
| Glicerol | 10 | 8 633 | 203 |
| Etanol 96% | 22 | 5 719 | 105 |

¹ Sprawdzono ręcznie kody EAN, dla których wartość wynosiła co najmniej 70 000 zł, co odpowiadało około 20 z prawie 25 mln zł wartości substancji wszystkich kodów EAN. Wszystkie z tych kodów EAN, które udało się zidentyfikować w dostępnych bazach danych odpowiadały różnym opakowaniom, w których przechowywane są leki recepturowe, np. jałowym foremkom do czopków, sterylnym butelkom, pojemnikom do miksera recepturowego.

Tabela 3.4: Udział surowców farmaceutycznych w rocznej kwocie refundacji (2019)

| Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept (w tys.) |
|----------------|------------------|---------------------------------|------------------------|
| Lekobaza | 7 | 5 039 | 114 |
| Gliceryna 86% | 6 | 4 839 | 136 |
| Prednizolon | 20 | 4 835 | 109 |
| Wazelina biała | 52 | 4 722 | 398 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

W załączniku na końcu raportu dołączono listę pięciu substancji o największej wartości dla każdego województwa (Tabela 4.3).

3.2.1 Recepty o najwyższej kwocie refundacji

W 2019 r. za dziesięć najdroższych recept na leki recepturowe wypłacono refundację od 8 do 17 tys. zł. Surowce farmaceutyczne, które wpływają na tak wysokie ceny w przypadku tych recept to azotan srebra, dithranol, etanol, czy chloramfenikol (Tabela 3.5).

Tabela 3.5: Najdroższe recepty na leki refundowane. W nawiasach podano koszt najdroższego surowca w tys. zł (2019)

| Recepta | Kwota refundacji (w PLN) | Surowce farmaceutyczne |
|---------|--------------------------|--|
| 1 | 16 927 | Srebra azotan (13), Woda do receptury aptecznej FP |
| 2 | 14 132 | Dithranol (11), Wazelina biała, Kwas salicylowy |
| 3 | 12 908 | Etanol 96% (10), Chloramfenikol |
| 4 | 10 349 | Srebra azotan (8), Woda do receptury aptecznej FP |
| 5 | 9 579 | Srebra azotan (8), Woda do receptury aptecznej FP |
| 6 | 9 274 | Etanol 70% (7), Chloramfenikol, Woda do receptury aptecznej FP, Rezorcyna, Kwas salicylowy |
| 7 | 9 028 | Chloramfenikol (3), Hydrokortyzon (1), Benzokaina (1), Neomycyny siarczan (1), Euceryna Bezwodna II Amara, Woda do receptury aptecznej FP, Kwas borowy |
| 8 | 8 208 | Srebra azotan (7), Woda do receptury aptecznej FP |

Tabela 3.5: Najdroższe recepty na leki refundowane. W nawiasach podano koszt najdroższego surowca w tys. zł (2019)

| Recepta | Kwota refundacji (w PLN) | Surowce farmaceutyczne |
|---------|--------------------------|---|
| 9 | 7 867 | Srebra azotan (6), Woda do receptury aptecznej FP |
| 10 | 7 778 | Dithranol (6), Wazelina biała |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Przeanalizowane zostały leki recepturowe, które składem odpowiadały tym z zestawienia 10 najdroższych leków i porównano jaki był koszt ich wytworzenia. W skład najdroższego leku o refundacji 16 927 zł wchodziło 100 g azotanu srebra o wartości 13 458 zł i 400 g wody do receptury aptecznej o wartości 72 zł. Znalaziono lek recepturowy o identycznym składzie, gdzie 100 g azotanu srebra kosztowało 2 234 zł, a 400 g wody kosztowało 119 zł. Wszystkie 10 najdroższych leków i znalezione odpowiadające im tańsze odpowiedniki zostały przedstawione w tabeli (Tabela 3.6). Na pewno nie są to najtańsze możliwe receptury, ale pokazują jak może się różnić koszt wytworzenia takiego samego leku.

Tabela 3.6: Najdroższe recepty na leki refundowane oraz koszt refundacji takich recept zrealizowanych w innych aptekach (2019)

| Recepta | Surowce farmaceutyczne | Kwota refundacji (w PLN) | Kwota refundacji odpowiednika (w PLN) |
|---------|---|--------------------------|---------------------------------------|
| 1 | Srebra azotan (100 g), Woda do receptury aptecznej FP (400 g) | 16 927 | 2 957 |
| 2 | Dithranol (12 g), Wazelina biała (184 g), Kwas salicylowy (4 g) | 14 132 | 804 |
| 3 | Etanol 96% (98 g), Chloramfenikol (2 g) | 12 908 | 47 |
| 4 | Srebra azotan (80 g), Woda do receptury aptecznej FP (120 g) | 10 348 | 2 827 |
| 5 | Srebra azotan (50 g), Woda do receptury aptecznej FP (450 g) | 9 579 | 978 |
| 6 | Etanol 70% (47 g), Chloramfenikol (2 g), Woda do receptury aptecznej FP (47 g), Rezorcyna (2 g), Kwas salicylowy (2 g) | 9 274 | 88 |
| 7 | Chloramfenikol (40 g), Hydrokortyzon (10 g), Benzokaina (44 g), Neomycyny siarczan (20 g), Euceryna Bezwodna II Amara (786 g), Woda do receptury aptecznej FP (97 g), Kwas borowy (3 g) | 9 028 | 6 596 |
| 8 | Srebra azotan (40 g), Woda do receptury aptecznej FP (160 g) | 8 208 | 1 001 |

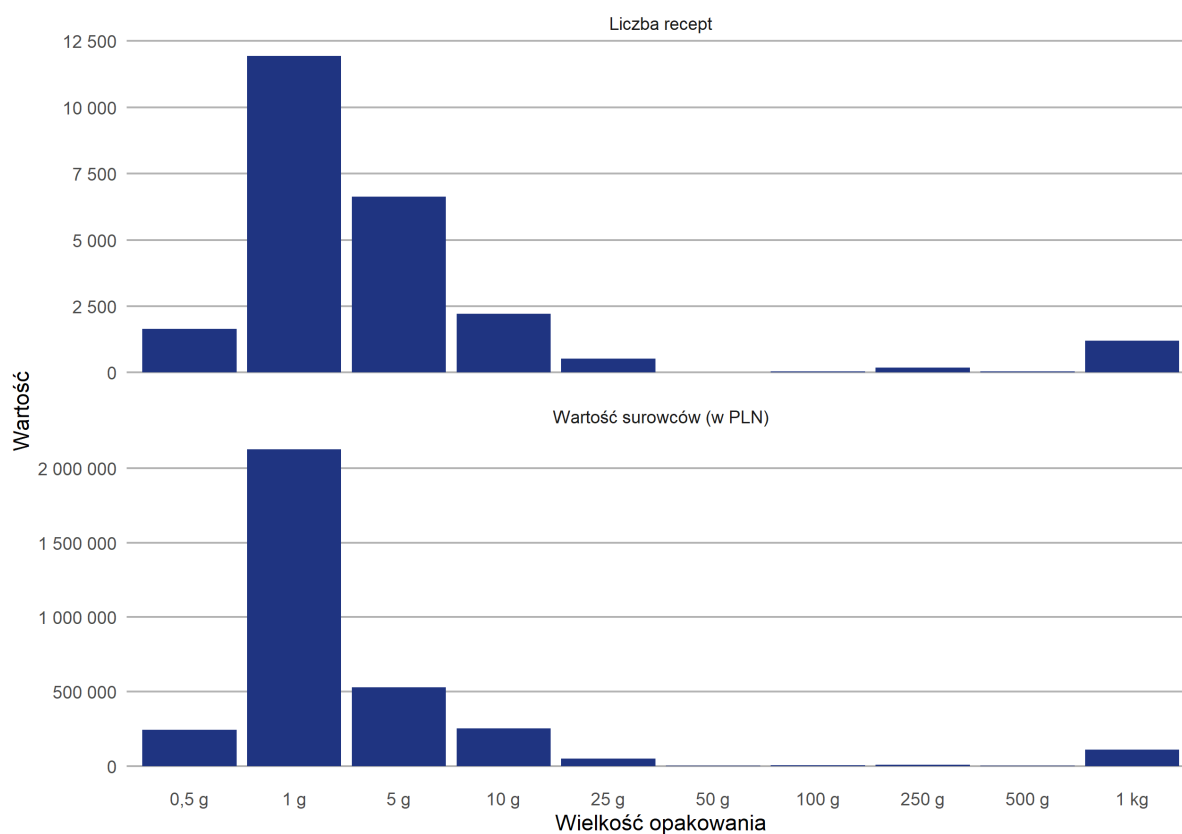
Tabela 3.6: Najdroższe recepty na leki refundowane oraz koszt refundacji takich recept zrealizowanych w innych aptekach (2019)

| Recepta | Surowce farmaceutyczne | Kwota refundacji (w PLN) | Kwota refundacji odpowiednika (w PLN) |
|---------|---|--------------------------|---------------------------------------|
| 9 | Srebra azotan (40 g), Woda do receptury aptecznej FP (60 g) | 7 867 | 693 |
| 10 | Dithranol (8 g), Wazelina biała (192 g) | 7 778 | 2 357 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

3.2.2 Wykorzystywane wielkości opakowań

Przeanalizowane zostały wielkości opakowań azotanu srebra, pojawiającego się, m.in. w 5 z 10 najdroższych recept na leki recepturowe, które w 2019 roku wykorzystywane były do tworzenia leków recepturowych. W 55% receptur, w których wykorzystano ten surowiec korzystano z 1 g opakowań, a w 30% receptur wykorzystano opakowania 5 g. Podczas realizacji pojedynczej recepty często korzystano z różnych wielkości opakowań dlatego nie można powiedzieć, że w 55% receptur korzystano wyłącznie z 1 g opakowań. Udział dużych opakowań jest stosunkowo niewielki (Wykres 3.3).

Wykres 3.3: Wykorzystane opakowania azotanu srebra (2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

W 2019 roku zrealizowano 1 004 recepty, w których wykorzystano dokładnie 5 gramów azotanu srebra. W 355 z tych recept korzystano wyłącznie z opakowań 0,5 g i 1 g (w tym 6 recept, w których skorzystano z obu wielkości). Kwota refundacji za te recepty wyniosła 302 tys. zł, a wartość użytych opakowań azotanu srebra 213 tys. zł. Średnio gram azotanu srebra kosztował 120 zł. W 432 receptach skorzystano wyłącznie z opakowań 5 gramowych. Kwota refundacji za te recepty wyniosła 134 tys. zł, a wartość użytych opakowań azotanu srebra 84 tys. zł. Średnio gram azotanu srebra kosztował 39 zł. Gdyby w tych 355 receptach wykorzystane były opakowania 5 gramowe, refundacja wyniosłaby o około 180 tys. zł mniej (Tabela 3.7).

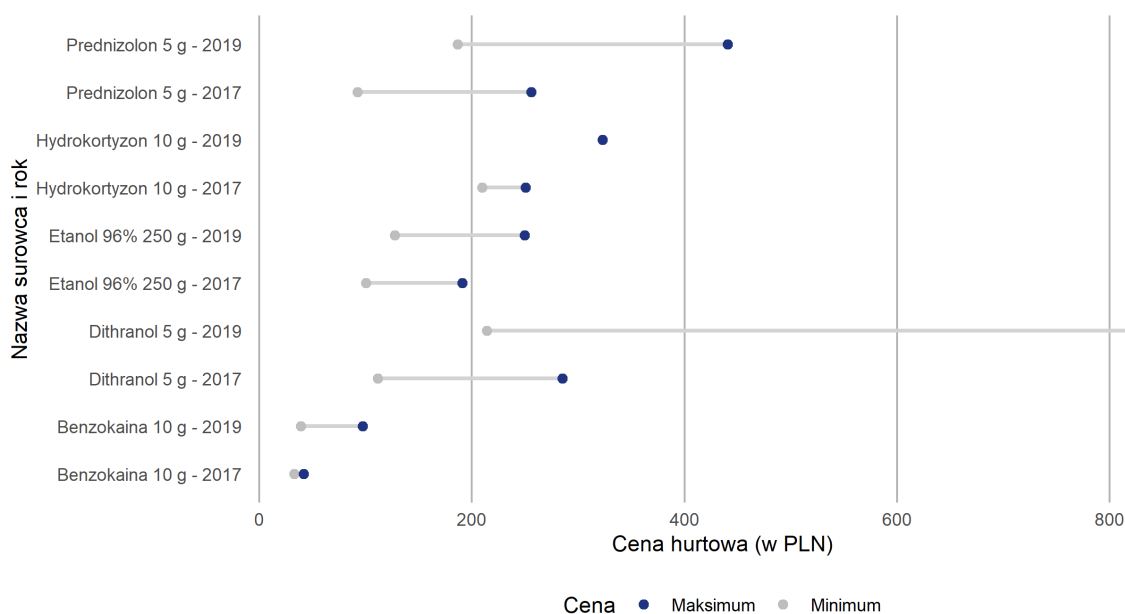
Tabela 3.7: Receptury, w których wykorzystano 5 g azotanu srebra i korzystano z jednej wielkości opakowania surowca (2019)

| Wielkość opakowania | Liczba recept | Kwota refundacji (w PLN) | Wartość surowców (w PLN) | Wartość grama surowca (w PLN) |
|---------------------|---------------|--------------------------|--------------------------|-------------------------------|
| 0,5 g | 29 | 27 864 | 19 600 | 135 |
| 1 g | 320 | 269 063 | 189 275 | 118 |
| 5 g | 432 | 133 527 | 84 328 | 39 |
| 10 g | 45 | 16 760 | 9 927 | 44 |
| 25 g | 9 | 987 | 584 | 13 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

3.2.3 Wzrost cen surowców farmaceutycznych

Na podstawie danych otrzymanych od Departamentu Kontroli NFZ przeanalizowano ceny hurtowe wybranych składników i porównano pojawiające się ceny minimalne oraz maksymalne w 2017 oraz 2019 roku. Wśród niektórych z nich widać duży wzrost maksymalnej ceny hurtowej w porównaniu z nie aż tak znacznym wzrostem ceny minimalnej (Wykres 3.4).

Wykres 3.4: Wzrost cen wybranych surowców farmaceutycznych (2017, 2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych przez Departament Kontroli NFZ

3.3 Lek recepturowe o składzie analogicznym do leków gotowych

Przeprowadzona została analiza receptur o składzie analogicznym do istniejących leków gotowych. Kwota refundacji za leki recepturowe wielokrotnie przekracza kwotę refundacji, która mogłaby zostać wypłacona za odpowiadającą ilość leków gotowych. Poniżej, jako przykład, opisano krem z hydrokortyzonem, dla którego różnica obu kwot wynosi ponad 1,1 mln zł.

3.3.1 Krem z hydrokortyzonem

W wykazie leków refundowanych znajduje się krem Hydrocortisonum AFP, 10 mg/g. Zakres wskazań objętych refundacją obejmuje wszystkie zarejestrowane wskazania na dzień wydania decyzji. Jego substancją czynną jest octan hydrokortyzonu.

W 2019 roku zrealizowano 5 768 recept na leki recepturowe w postaci maści, kremów, mazideł, past, żeli z hydrokortyzonem o stężeniu 10 mg/g leku, których jedynym pozostałym składnikiem była lekobaza. Lekobaza to wieloskładnikowe podłoże wykorzystywane w recepturze aptecznej do sporządzania maści, kremów i emulsji. W 2019 roku najczęściej wykorzystywano surowiec trzech producentów, których skład zestawiono z substancjami pomocniczymi kremu gotowego w tabeli poniżej (Tabela 3.8). Składy leków recepturowych wykorzystujących lekobazę oraz kremu gotowego są zbliżone.

Tabela 3.8: Substancje pomocnicze kremu gotowego oraz składniki lekobaz

| Hydrocortisonum AFP | Lekobaza Fagron | Lekobaza Galfarm | Lekobaza Amara |
|---------------------|------------------|------------------|------------------------|
| Alkohol cetylowy | Alkohol cetylowy | Alkohol cetylowy | Alkohol cetostearylowy |

Tabela 3.8: Substancje pomocnicze kremu gotowego oraz składniki lekobaz

| Hydrocortisonum AFP | Lekobaza Fagron | Lekobaza Galfarm | Lekobaza Amara |
|-------------------------------|---------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Alkohol stearylowy | Glicerolu monostearynian | Glicerolu monostearynian | Glicerolu monostearynian |
| Glikol propylenowy | Glikol propylenowy | Glikol propylenowy | Glikol propylenowy |
| Makrogolu eter cetostearylowy | Makrogolo-20-glicerolu monostearynian | Krzemionka koloidalna | Krzemionka koloidalna |
| Metylu parahydroksybenzoesan | Miglyol 812 | Kwas sorbinowy | Kwas sorbinowy |
| Parafina ciekła | Wazelina biała | Miglyol 812 | Miglyol 812 |
| Propylu parahydroksybenzoesan | Woda oczyszczona | Tween 40 | Tween 40 |
| Sorbitanu stearynian | - | Wazelina biała | Wazelina biała |
| Wazelina biała | - | Woda oczyszczona | Woda oczyszczona |
| Woda oczyszczona | - | - | - |

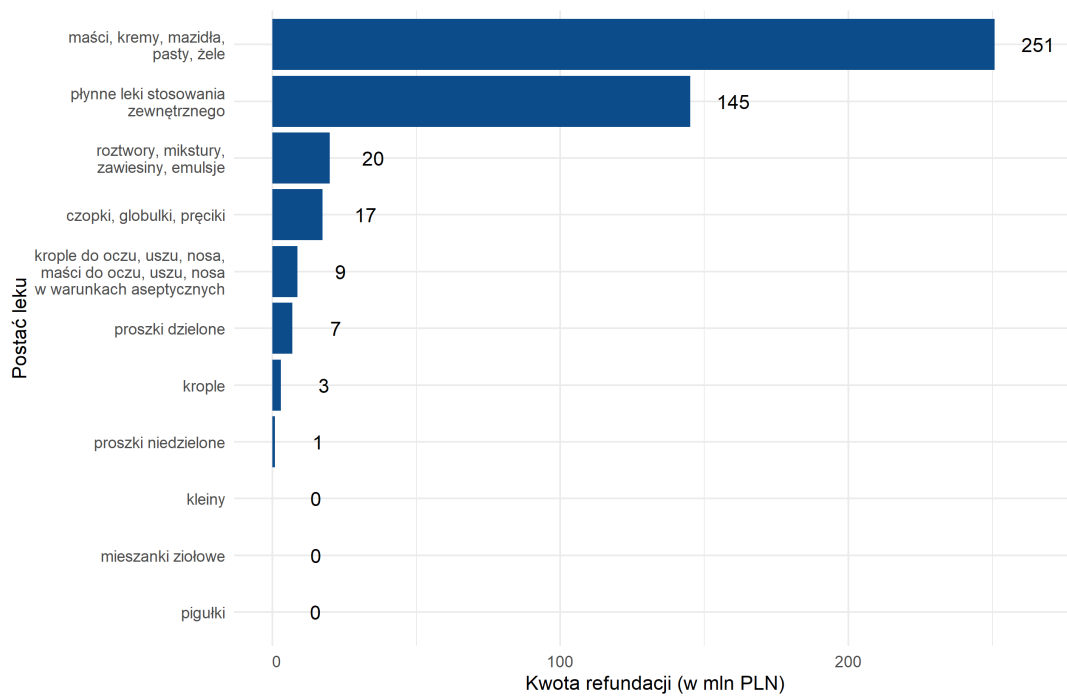
Źródło: Opracowanie własne

Masa opisywanych leków recepturowych wytworzonych w 2019 r. wyniosła 636,8 kg. Odpowiadałoby to około 42,5 tys. opakowań gotowego kremu Hydrocortisonum AFP. Kwota refundacji wypłacona za leki recepturowe wyniosła 1,2 mln zł. Kwota refundacji wypłacona za odpowiadające opakowania kremu gotowego wyniosłaby 94 tys. zł.

W przypadku recepturowych leków z hydrokortyzonem wartość dopłaty pacjentów wyniosła 73 tys. zł. W przypadku opisywanego kremu gotowego ta kwota wyniosłaby 95 tys. zł. W przeliczeniu, każdy pacjent płaciłby średnio o 5 zł więcej.

3.4 Najczęstsze postacie leków recepturowych

W 2019 r. największa kwota refundacji przypadała na maści, kremy, mazidła, pasty, żele oraz na płynne leki stosowania zewnętrznego. Łącznie było to prawie 396 mln zł refundacji spośród 454 mln zł całkowitej refundacji za leki recepturowe (Wykres 3.5).

Wykres 3.5: Kwota refundacji poszczególnych postaci leków recepturowych (2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Załączniki

- Kwota całkowitej refundacji (w mln PLN) w poszczególnych województwach w kolejnych latach (2015–06.2020) (Tabela 4.1)
- Najczęściej sprawozdawane rozpoznania główne podczas świadczeń, na których lekarze przepisywali leki recepturowe dla województw (2019) (Tabela 4.2)
- Substancje o najwyższej wartości wchodzące w skład leków recepturowych dla województw (2019) (Tabela 4.3)

Tabela 4.1: Kwota całkowitej refundacji (w mln PLN) w poszczególnych województwach w kolejnych latach (2015–06.2020)

| Województwo | Rodzaj leku | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------------|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|------|
| Dolnośląskie | Rec. | 14 | 16 | 19 | 21 | 23 | 9 |
| Dolnośląskie | Pozostałe | 588 | 599 | 637 | 661 | 672 | 331 |
| Kujawsko-Pomorskie | Rec. | 15 | 18 | 22 | 24 | 24 | 11 |
| Kujawsko-Pomorskie | Pozostałe | 442 | 454 | 485 | 507 | 516 | 259 |
| Lubelskie | Rec. | 19 | 23 | 27 | 30 | 32 | 13 |
| Lubelskie | Pozostałe | 419 | 427 | 456 | 474 | 479 | 236 |
| Lubuskie | Rec. | 4 | 5 | 6 | 7 | 7 | 3 |
| Lubuskie | Pozostałe | 185 | 190 | 203 | 211 | 217 | 108 |
| Łódzkie | Rec. | 30 | 37 | 44 | 49 | 57 | 24 |
| Łódzkie | Pozostałe | 552 | 570 | 613 | 640 | 654 | 324 |
| Małopolskie | Rec. | 33 | 40 | 47 | 54 | 63 | 26 |
| Małopolskie | Pozostałe | 662 | 678 | 723 | 758 | 776 | 389 |
| Mazowieckie | Rec. | 32 | 36 | 42 | 44 | 51 | 21 |
| Mazowieckie | Pozostałe | 1 102 | 1 107 | 1 171 | 1 223 | 1 261 | 628 |
| Opolskie | Rec. | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 3 |
| Opolskie | Pozostałe | 185 | 190 | 205 | 213 | 219 | 109 |
| Podkarpackie | Rec. | 13 | 16 | 20 | 22 | 22 | 8 |
| Podkarpackie | Pozostałe | 348 | 358 | 385 | 406 | 417 | 208 |
| Podlaskie | Rec. | 6 | 8 | 8 | 8 | 8 | 3 |
| Podlaskie | Pozostałe | 212 | 213 | 226 | 239 | 247 | 125 |

Tabela 4.1: Kwota całkowitej refundacji (w mln PLN) w poszczególnych województwach w kolejnych latach (2015–06.2020)

| Województwo | Rodzaj leku | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|---------------------|-------------|------|------|-------|-------|-------|------|
| Pomorskie | Rec. | 10 | 11 | 14 | 15 | 18 | 8 |
| Pomorskie | Pozostałe | 496 | 504 | 533 | 560 | 576 | 287 |
| Śląskie | Rec. | 38 | 49 | 55 | 59 | 71 | 30 |
| Śląskie | Pozostałe | 956 | 978 | 1 046 | 1 098 | 1 124 | 554 |
| Świętokrzyskie | Rec. | 8 | 9 | 9 | 9 | 9 | 3 |
| Świętokrzyskie | Pozostałe | 245 | 250 | 263 | 274 | 281 | 139 |
| Warmińsko-Mazurskie | Rec. | 7 | 9 | 10 | 10 | 12 | 5 |
| Warmińsko-Mazurskie | Pozostałe | 259 | 271 | 293 | 310 | 312 | 155 |
| Wielkopolskie | Rec. | 20 | 23 | 27 | 30 | 33 | 14 |
| Wielkopolskie | Pozostałe | 726 | 742 | 787 | 824 | 844 | 421 |
| Zachodniopomorskie | Rec. | 9 | 11 | 13 | 15 | 17 | 7 |
| Zachodniopomorskie | Pozostałe | 349 | 353 | 376 | 392 | 405 | 202 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 4.2: Najczęściej sprawozdawane rozpoznania główne podczas świadczeń, na których lekarze przepisywali leki recepturowe dla województw (2019)

| Województwo | Kod ICD10 | Rozpoznanie | Liczba pacjentów | Liczba recept |
|--------------------|-----------|--|------------------|---------------|
| Dolnośląskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 5 478 | 14 193 |
| Dolnośląskie | J00 | OSTRE ZAPALENIE NOSA I GARDŁA (PRZEZIEBIENIE) | 6 131 | 7 602 |
| Dolnośląskie | L40.0 | ŁUSZCZYCA POSPOLITA | 1 960 | 5 046 |
| Dolnośląskie | J06 | OSTRE ZAKAŻENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH O UMIEJSCOWIENIU MNOGIM LUB NIEOKREŚLONYM | 3 054 | 3 444 |
| Dolnośląskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 1 292 | 3 376 |
| Kujawsko-Pomorskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 7 177 | 18 156 |
| Kujawsko-Pomorskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 2 853 | 7 413 |
| Kujawsko-Pomorskie | J00 | OSTRE ZAPALENIE NOSA I GARDŁA (PRZEZIEBIENIE) | 3 703 | 4 416 |
| Kujawsko-Pomorskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 2 668 | 4 368 |
| Kujawsko-Pomorskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 2 817 | 3 800 |
| Lubelskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 6 191 | 13 209 |

Tabela 4.2: Najczęściej sprawozdawane rozpoznania główne podczas świadczeń, na których lekarze przepisywali leki recepturowe dla województw (2019)

| Województwo | Kod ICD10 | Rozpoznanie | Liczba pacjentów | Liczba recept |
|-------------|-----------|--|------------------|---------------|
| Lubelskie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 4 241 | 6 980 |
| Lubelskie | I10 | SAMOISTNE (OIERWOTNE) NADCIŚNIENIE | 3 828 | 5 816 |
| Lubelskie | L40.0 | ŁUSZCZYCA POSPOLITA | 2 004 | 5 480 |
| Lubelskie | J00 | OSTRE ZAPALENIE NOSA I GARDŁA (PRZEZIEBIENIE) | 3 984 | 4 593 |
| Lubuskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 1 962 | 5 375 |
| Lubuskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 944 | 2 650 |
| Lubuskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 781 | 1 291 |
| Lubuskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 882 | 1 151 |
| Lubuskie | I10 | SAMOISTNE (OIERWOTNE) NADCIŚNIENIE | 716 | 1 095 |
| Łódzkie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 9 028 | 21 648 |
| Łódzkie | L40 | ŁUSZCZYCA | 3 118 | 8 859 |
| Łódzkie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 4 958 | 8 656 |
| Łódzkie | J00 | OSTRE ZAPALENIE NOSA I GARDŁA (PRZEZIEBIENIE) | 5 557 | 6 862 |
| Łódzkie | J06 | OSTRE ZAKAŻENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH O UMIEJSCOWIENIU MNOGIM LUB NIEOKREŚLONYM | 5 399 | 6 399 |
| Małopolskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 13 352 | 32 722 |
| Małopolskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 6 168 | 12 297 |
| Małopolskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 3 304 | 8 548 |
| Małopolskie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 5 251 | 8 424 |
| Małopolskie | I10 | SAMOISTNE (OIERWOTNE) NADCIŚNIENIE | 5 197 | 8 343 |
| Mazowieckie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 10 588 | 24 451 |
| Mazowieckie | L40 | ŁUSZCZYCA | 4 244 | 9 632 |
| Mazowieckie | I10 | SAMOISTNE (OIERWOTNE) NADCIŚNIENIE | 5 817 | 8 768 |
| Mazowieckie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 4 455 | 6 935 |
| Mazowieckie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 2 887 | 6 065 |
| Opolskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 1 562 | 4 363 |
| Opolskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 890 | 2 215 |
| Opolskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 872 | 1 727 |

Tabela 4.2: Najczęściej sprawozdawane rozpoznania główne podczas świadczeń, na których lekarze przepisywali leki recepturowe dla województw (2019)

| Województwo | Kod ICD10 | Rozpoznanie | Liczba pacjentów | Liczba recept |
|----------------|-----------|--|------------------|---------------|
| Opolskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 868 | 1 270 |
| Opolskie | L97 | OWRZODZENIE KOŃCZYNY DOLNEJ, NIESKLASYFIKOWANE GDZIE INDZIEJ | 334 | 1 102 |
| Podkarpackie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 3 722 | 8 133 |
| Podkarpackie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 3 809 | 7 297 |
| Podkarpackie | L40 | ŁUSZCZYCA | 2 554 | 6 845 |
| Podkarpackie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 3 773 | 5 995 |
| Podkarpackie | Z76 | OSOBY STYKAJĄCE SIĘ ZE SŁUŻBĄ ZDROWIA W INNYCH OKOLICZNOŚCIACH | 1 986 | 4 507 |
| Podlaskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 2 606 | 6 639 |
| Podlaskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 980 | 2 438 |
| Podlaskie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 1 571 | 2 371 |
| Podlaskie | L40.0 | ŁUSZCZYCA POSPOLITA | 843 | 1 972 |
| Podlaskie | J45 | DYCHAWICA OSKRZELOWA | 818 | 1 612 |
| Pomorskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 5 357 | 13 650 |
| Pomorskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 3 227 | 5 615 |
| Pomorskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 2 244 | 5 489 |
| Pomorskie | J06 | OSTRE ZAKAŻENIE GÓRNYCH DRÓG ODDECHOWYCH O UMIEJSCOWIENIU MNOGIM LUB NIEOKREŚLONYM | 4 234 | 5 000 |
| Pomorskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 3 493 | 4 731 |
| Śląskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 10 064 | 22 975 |
| Śląskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 5 005 | 13 219 |
| Śląskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 7 108 | 12 577 |
| Śląskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 8 588 | 12 111 |
| Śląskie | J00 | OSTRE ZAPALENIE NOSA I GARDŁA (PRZEZIEBIENIE) | 10 029 | 11 598 |
| Świętokrzyskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 4 381 | 9 448 |
| Świętokrzyskie | Z71.0 | OSOBY KONSULTUJĄCE SIĘ W IMIENIU INNEJ OSOBY | 1 526 | 3 383 |
| Świętokrzyskie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 1 379 | 2 190 |
| Świętokrzyskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 784 | 1 732 |
| Świętokrzyskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 919 | 1 533 |

Tabela 4.2: Najczęściej sprawozdawane rozpoznania główne podczas świadczeń, na których lekarze przepisywali leki recepturowe dla województw (2019)

| Województwo | Kod ICD10 | Rozpoznanie | Liczba pacjentów | Liczba recept |
|---------------------|-----------|--|------------------|---------------|
| Warmińsko-Mazurskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 3 937 | 10 733 |
| Warmińsko-Mazurskie | Z71.0 | OSOBY KONSULTUJĄCE SIĘ W IMIENIU INNEJ OSOBY | 1 258 | 3 717 |
| Warmińsko-Mazurskie | L40.0 | ŁUSZCZYCA POSPOLITA | 1 457 | 3 531 |
| Warmińsko-Mazurskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 1 405 | 3 494 |
| Warmińsko-Mazurskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 1 220 | 1 816 |
| Wielkopolskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 7 118 | 18 519 |
| Wielkopolskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 8 166 | 12 843 |
| Wielkopolskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 3 651 | 11 056 |
| Wielkopolskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 4 728 | 8 043 |
| Wielkopolskie | L70 | TRĄDZIK POSPOLITY | 4 287 | 7 203 |
| Zachodniopomorskie | Z76.0 | POWTÓRNE RECEPTY | 5 263 | 14 192 |
| Zachodniopomorskie | L40 | ŁUSZCZYCA | 1 770 | 5 234 |
| Zachodniopomorskie | L20 | ATOPOWE ZAPALENIE SKÓRY | 2 069 | 3 590 |
| Zachodniopomorskie | L40.0 | ŁUSZCZYCA POSPOLITA | 1 205 | 3 008 |
| Zachodniopomorskie | L30 | INNE ZAPALENIE SKÓRY | 1 411 | 1 881 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ

Tabela 4.3: Substancje o najwyższej wartości wchodzące w skład leków recepturowych dla województw (2019)

| Województwo | Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept |
|--------------------|---------------------|------------------|---------------------------------|---------------|
| Dolnośląskie | Hydrokortyzon | 18 | 2 374 | 46 079 |
| Dolnośląskie | Chloramfenikol | 17 | 1 914 | 19 503 |
| Dolnośląskie | Brak danych | 788 | 1 513 | 174 801 |
| Dolnośląskie | Prednizolon | 13 | 1 059 | 20 506 |
| Dolnośląskie | Neomycyny siarczan | 13 | 943 | 30 434 |
| Kujawsko-Pomorskie | Hydrokortyzon | 17 | 4 266 | 47 954 |
| Kujawsko-Pomorskie | Maść cholesterolowa | 25 | 1 711 | 35 856 |
| Kujawsko-Pomorskie | Chloramfenikol | 15 | 1 520 | 14 446 |
| Kujawsko-Pomorskie | Brak danych | 562 | 1 393 | 166 742 |
| Kujawsko-Pomorskie | Etanol 70% | 19 | 725 | 9 392 |
| Lubelskie | Hydrokortyzon | 18 | 3 683 | 56 533 |

Tabela 4.3: Substancje o najwyższej wartości wchodzące w skład leków recepturowych dla województw (2019)

| Województwo | Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept |
|--------------|--------------------------------|------------------|---------------------------------|---------------|
| Lubelskie | Chloramfenikol | 15 | 3 623 | 28 572 |
| Lubelskie | Etanol 70% | 23 | 1 572 | 20 979 |
| Lubelskie | Brak danych | 726 | 1 434 | 193 765 |
| Lubelskie | Neomycyny siarczan | 14 | 945 | 26 421 |
| Lubuskie | Hydrokortyzon | 17 | 1 378 | 15 789 |
| Lubuskie | Brak danych | 413 | 393 | 48 000 |
| Lubuskie | Chloramfenikol | 15 | 385 | 3 653 |
| Lubuskie | Etanol 70% | 15 | 333 | 4 763 |
| Lubuskie | Benzokaina | 17 | 187 | 4 209 |
| łódzkie | Hydrokortyzon | 17 | 9 866 | 106 436 |
| łódzkie | Chloramfenikol | 16 | 4 270 | 31 294 |
| łódzkie | Brak danych | 684 | 2 632 | 292 143 |
| łódzkie | Lekobaza | 6 | 1 707 | 32 521 |
| łódzkie | Etanol 70% | 23 | 1 650 | 21 304 |
| Małopolskie | Hydrokortyzon | 18 | 10 173 | 104 428 |
| Małopolskie | Chloramfenikol | 16 | 5 129 | 44 039 |
| Małopolskie | Brak danych | 630 | 3 026 | 373 693 |
| Małopolskie | Euceryna apteczna | 5 | 2 379 | 64 077 |
| Małopolskie | Woda do receptury aptecznej FP | 3 | 2 204 | 241 163 |
| Mazowieckie | Hydrokortyzon | 17 | 6 665 | 86 257 |
| Mazowieckie | Chloramfenikol | 18 | 4 524 | 30 975 |
| Mazowieckie | Brak danych | 758 | 2 957 | 376 853 |
| Mazowieckie | Maść cholesterolowa | 28 | 2 828 | 67 503 |
| Mazowieckie | Glicerol | 10 | 1 828 | 42 601 |
| Opolskie | Hydrokortyzon | 17 | 1 291 | 15 325 |
| Opolskie | Chloramfenikol | 16 | 418 | 4 390 |
| Opolskie | Brak danych | 499 | 411 | 53 787 |
| Opolskie | Neomycyny siarczan | 11 | 308 | 3 625 |
| Opolskie | Etanol 70% | 19 | 237 | 4 418 |
| Podkarpackie | Hydrokortyzon | 18 | 3 584 | 41 044 |
| Podkarpackie | Chloramfenikol | 15 | 1 895 | 15 215 |
| Podkarpackie | Brak danych | 588 | 1 156 | 149 078 |
| Podkarpackie | Euceryna apteczna | 5 | 879 | 24 253 |

Tabela 4.3: Substancje o najwyższej wartości wchodzące w skład leków recepturowych dla województw (2019)

| Województwo | Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept |
|---------------------|---------------------------------|------------------|---------------------------------|---------------|
| Podkarpackie | Woda do receptury aptecznej FP | 3 | 786 | 90 247 |
| Podlaskie | Chloramfenikol | 16 | 946 | 12 589 |
| Podlaskie | Hydrokortyzon | 17 | 886 | 15 306 |
| Podlaskie | Brak danych | 387 | 506 | 74 973 |
| Podlaskie | Etanol 70% | 17 | 410 | 8 403 |
| Podlaskie | Neomycyny siarczan | 13 | 215 | 4 868 |
| Pomorskie | Hydrokortyzon | 17 | 1 456 | 20 454 |
| Pomorskie | Brak danych | 597 | 1 348 | 166 185 |
| Pomorskie | Chloramfenikol | 15 | 1 006 | 9 846 |
| Pomorskie | KETOPROFEN pulvis pro receptura | 2 | 626 | 941 |
| Pomorskie | Glicerol | 10 | 561 | 13 741 |
| Śląskie | Hydrokortyzon | 18 | 12 868 | 132 027 |
| Śląskie | Chloramfenikol | 17 | 4 251 | 36 974 |
| Śląskie | Brak danych | 830 | 3 586 | 458 993 |
| Śląskie | Euceryna apteczna | 7 | 2 677 | 71 792 |
| Śląskie | Glicerol | 10 | 2 160 | 35 950 |
| Świętokrzyskie | Hydrokortyzon | 17 | 1 113 | 19 731 |
| Świętokrzyskie | Chloramfenikol | 15 | 801 | 9 627 |
| Świętokrzyskie | Brak danych | 458 | 492 | 73 439 |
| Świętokrzyskie | Woda do receptury aptecznej FP | 3 | 288 | 36 909 |
| Świętokrzyskie | Etanol 70% | 16 | 284 | 5 127 |
| Warmińsko-Mazurskie | Hydrokortyzon | 17 | 1 577 | 23 332 |
| Warmińsko-Mazurskie | Chloramfenikol | 16 | 863 | 7 652 |
| Warmińsko-Mazurskie | Brak danych | 467 | 750 | 88 247 |
| Warmińsko-Mazurskie | Etanol 70% | 18 | 504 | 5 383 |
| Warmińsko-Mazurskie | Wazelina biała | 24 | 342 | 24 151 |
| Wielkopolskie | Hydrokortyzon | 20 | 6 401 | 77 316 |
| Wielkopolskie | Chloramfenikol | 17 | 2 300 | 23 295 |
| Wielkopolskie | Brak danych | 777 | 2 175 | 278 797 |
| Wielkopolskie | Etanol 70% | 20 | 859 | 14 350 |
| Wielkopolskie | Prednizolon | 13 | 687 | 12 505 |
| Zachodniopomorskie | Hydrokortyzon | 17 | 3 211 | 38 207 |

Tabela 4.3: Substancje o najwyższej wartości wchodzące w skład leków recepturowych dla województw (2019)

| Województwo | Substancja | Liczba kodów EAN | Wartość substancji (w tys. PLN) | Liczba recept |
|--------------------|-------------------|------------------|---------------------------------|---------------|
| Zachodniopomorskie | Brak danych | 583 | 1 035 | 121 248 |
| Zachodniopomorskie | Chloramfenikol | 16 | 894 | 9 673 |
| Zachodniopomorskie | Etanol 70% | 17 | 891 | 11 491 |
| Zachodniopomorskie | Euceryna apteczna | 5 | 444 | 19 452 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NFZ